

APPROVAL

NAAM: Ashna Mohanlal.....

verleent aan de AdeKUS kosteloos de niet-exclusieve toestemming om haar/zijn afstudeerscriptie
binnen de institutional repository beschikbaar te stellen aan gebruikers binnen en buiten de
AdeKUS.

Paramaribo, 19 oktober 2016.....

Handtekening: A. Mohanlal.....

Anton de Kom Universiteit van Suriname

Faculteit der Maatschappijwetenschappen

Studierichting: Public Administration

KLIMAATVERANDERING EN SIDS

Scriptie ter verkrijging van de graad van Bachelor of Science in Public Administration

Mohanlal, Ashna Meenakoemarie

Begeleider: Mevrouw A.C. Alihusain- Del Castilho BSc MA

Paramaribo, juli 2013

Voorwoord

In het kader van het succesvol afronden van mijn studie 'Public Administration' aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname heb ik voor mijn afstudeerscriptie een literatuur onderzoek gedaan. Dit onderzoek richt zich op de vraag hoe de Small Island Developing States (SIDS) zich geprofileerd heeft op Rio+20 met betrekking tot duurzame ontwikkeling en groene economie. De Rio+20 conferentie krijgt aandacht van de hele wereld en de SIDS worden steeds kwetsbaarder als gevolg van het veranderende klimaat. Dit heeft mij aangespoord om nader onderzoek te doen naar de wijze waarop de SIDS zich geprofileerd hebben op Rio+20.

Voor de tot stand koming van deze thesis, wil ik in het bijzonder dank zeggen aan mijn begeleider Mevrouw A.C. Alihusain- Del Castilho voor de tijd die zij beschikbaar heeft gesteld en haar opbouwende kritische opmerkingen. Daarnaast bedank ik de medewerkers van het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS), het Ministerie van Arbeid, Technologische ontwikkeling en Milieu (ATM) voor de ondersteuning bij het doen van dit onderzoek. Verder wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om mijn ouders te bedanken voor de steun die ik gekregen heb van hun.

Mohanlal, Ashna Meenakoemarie

Paramaribo, juli 2013

Lijst met afkortingen

AIMS : De regio van de Atlantische Oceaan, de Indische Oceaan, de Middellandse Zee en de Zuid-Chinese Zee

AOSIS : Alliance of Small Island States

BPOA : Barbados Programme of Action for the Sustainable Development of SIDS

CARICOM : Caribbean Community

CBD : The Convention on Biological Diversity

CEP : The Caribbean Environment Programme

ECLAC : Economic Commission of Latin America and Caribbean

G77 : The Group of 77

IOC : Indian Ocean Commission

MDG's : Millennium Development Goals

MSI : Mauritius Strategy

PIF : Pacific Islands Forum

P-SIDS : Pacific Small Island Developing States

R-PP : Readiness Preparation Proposal

SAARC : South Asian Association for Regional Cooperation

SADC : Southern African Development Community

SIDS : Small Island Developing States

UNCED : United Nations Conference on Environment and Development

UNFCCC : United Nations Framework Convention on Climate

Change UNFPA : United Nations Fund for Population Activities

VN : Verenigde Naties

WWF : World Wildlife Fund

INHOUDSOPGAVE:

Inleiding	1
Hoofdstuk 1: Rio+20	6
1.1: Voorgeschiedenis van Rio+20	6
1.2: De belangrijkste thema's op Rio+20	8
1.2.1: Duurzame ontwikkeling	8
1.2.2: Duurzame ontwikkeling en Rio+20	10
1.3: Rio+20 en Suriname	12
1.3.1: De agenda van Suriname voor vertrek naar de Rio+20 conferentie	12
1.3.2: Resultaten Rio+20	12
1.3.3: Visie en conclusie van Suriname over de resultaten van de Rio+20 conferentie	13
1.3.4: Activiteiten in Suriname gerelateerd aan Rio+20	16
Hoofdstuk 2: De Small Island Developing States	19
2.1: Ontstaan en identiteit van de SIDS	19
2.2: Successen van de SIDS	22
2.3: Suriname als SIDS-land	25
2.3.1: Suriname als land in de klimaatsonderhandelingen	25
2.3.2: Suriname en duurzame ontwikkeling	27
Hoofdstuk 3: Duurzame ontwikkeling, groene economie en de resultaten van Rio+20	31
3.1: Duurzame ontwikkeling van de SIDS	31
3.2: De groene economie als een belangrijk onderdeel van de duurzame ontwikkeling	33
3.3: Het resultaat van de Rio+20 met betrekking tot de SIDS	35
Conclusie	39
Aanbevelingen	42
Bronvermelding	43
Bijlagen	47

Inleiding

Sinds de *Earth Summit* van 1992 in Rio de Janeiro worden de unieke uitdagingen voor kleine eilandenstaten, de SIDS, in het kader van duurzame ontwikkeling formeel erkend door de internationale gemeenschap. Op deze conferentie is Agenda 21 aangenomen. Dit is het wereldwijde plan van actie voor duurzame ontwikkeling en het heeft speciale aandacht voor deze eilanden. Agenda 21 diende in juni 2012 in Rio de Janeiro als basis voor de discussies van Rio+20.¹ Het belang van deze conferentie lag in het feit dat op 3 juni 1992 meer dan 20.000 vertegenwoordigers, onder wie meer dan 100 wereldleiders, participeerden in een buitengewone vergadering voorafgaand aan de Conferentie over Milieu en Ontwikkeling, de zogenoemde *Earth Summit*, georganiseerd door de Verenigde Naties (Owen, Lewis A. & Pickering, Kevin T, 1997, p.439). De ontwikkelde landen, die gezien worden als de grootste vervuilers en de grootste verantwoordelijkheid dragen voor klimaatverandering hebben aandacht gevraagd voor dit mondiaal probleem.

SIDS zijn de Small Island Developing States die hun eigen specifieke zwakheden en karakteristieken hebben, waardoor het bereiken van duurzame ontwikkeling voor deze kleine eilandstaten extra complex is. Karakteristieken van de SIDS zijn: het zijn laaggelegen kustgebieden in landen; hebben een kleine oppervlak en ook een kleine bevolking. Een indicatie van het verschil in bevolking binnen de SIDS blijkt duidelijk bij vergelijking van Cuba (11,163,934) en Niue (1,613).

Er zijn een aantal redenen waarom de SIDS speciale aandacht genieten van de rest van de wereld, zoals:

- Een kleine voorraad hulpbronnen is ter beschikking van een relatief grotere bevolking;
- Bij de meeste landen is er een overmatige afhankelijkheid van internationale handel optreden waardoor zij zeer gevoelig kunnen zijn voor de prijsontwikkelingen op wereld niveau;
- Zoetwater voorraden (drinkwater) nemen al af in een aantal van de SIDS landen;
- Zij beschikken over gelimiteerde institutionele capaciteit, lokale afzetmarkt en slechts kleine exporthoeveelheden, daarbij komen nog hoge transportkosten bij die de concurrentiepositie bedreigen.²

¹ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/klimaatverandering-zeespiegelstijging.aspx#>

² <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/klimaatverandering-zeespiegelstijging.aspx>

De SIDS zoekt naar oplossingen voor de extra bedreigingen waarmee de Small Island Developing States kampen naast de normale uitdagingen van ontwikkelde landen. De SIDS richt zich op de thema's die vastgelegd zijn in het *Barbados Programme of Action for the Sustainable Development of SIDS (BPoA)* en de *Mauritius Strategy (MSI)*.³ Het BPoA heeft 14 prioriteitsgebieden geïdentificeerd en heeft per gebied een actieplan opgesteld. Daarnaast zijn er ook sector overlappende initiatieven zoals capaciteitsvergroting, institutionele versterking, samenwerking op het gebied van technologie en diversificatie van de economie. De bedoeling is om weerstand op te bouwen tegen de effecten van onder andere klimaatverandering en om armoede te bestrijden.⁴

In dit werkstuk wordt de volgende werkdefinitie van klimaat gehanteerd: Klimaat is het gemiddelde weer, met inbegrip van seizoensgebonden extremen en variaties, zowel lokaal, regionaal, als over de hele wereld. Zelfs binnen een onveranderlijke klimaat in elke locatie kan het weer heel snel veranderen van dag tot dag en van jaar tot jaar. Deze veranderingen omvatten verschuivingen in, bijvoorbeeld temperaturen, neerslag, wind en wolken. In tegenstelling tot het weer wordt het klimaat over het algemeen beïnvloed door langzame veranderingen in functies, zoals de oceaan, het land, de baan van de aarde om de zon en de energie-output van de zon (Luis Gomez-Echeverri, 2000,p.9).

De leer van Internationale Betrekkingen heeft te maken met de relaties tussen de verschillende Staten. Binnen deze leer zijn de oudste stromingen:

- ❖ Het realisme: een stroming die pessimistisch staat tegenover internationale organisaties. Deze school beschouwd de individuele staat als een egoïstisch orgaan, die zijn eigen belangen veilig stelt. Hierbij staan de soevereine staat centraal. Als doel wordt gesteld dat veiligheid en macht voor zichzelf voorop staan (anarchie).
- ❖ Het liberalisme: staat ook bekend als idealisme. Hierbij gaat het om de internationale gemeenschap. Internationale samenwerking, waarvan alle staten beter van kunnen worden. De centrale actoren zijn: de individu en de staat. (geen anarchie).

Een ander stroming is: globalisatie, dit is het proces van toenemende verbondenheid tussen samenlevingen, zodanig dat de gebeurtenissen in het ene deel van de wereld meer en meer gevolgen hebben voor de volkeren en samenlevingen in een ander deel van de wereld. (Baylis J., Smith S., Owens P., 2008, p.3-8)

³ <http://www.sidsnet.org/about-sids/msi>

⁴ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/klimaatverandering-zeespiegelstijging.aspx>

Klimaatverandering kan geplaagd worden onder de stroming “globalisatie”, omdat klimaatverandering een grensoverschrijdend probleem is en een mondiale aanpak vereist (samenwerking tussen de verschillende landen).

Er zijn 14 prioriteitsgebieden geïdentificeerd in BPoA, waarvan er vier die betrekking hebben op klimaatverandering in dit onderzoek besproken zullen worden:

- de toenemende intensiteit van extreme weersomstandigheden, die resulteert in ernstige schade aan de sociaal-economische hulpbronnen van de regio;
- de directe en indirecte gevolgen van klimaatverandering op de infrastructuur, toerisme, landbouw, visserij en bosbouw;
- Beter zichzelf beschermen tegen gevolgen van klimaatverandering en verkleinen van rampenrisico is vereist;
- de integratie daarvan met alle toekomstige ontwikkelingsplannen.

Ernstige klimaatverandering, met destructieve gevolgen, zijn reeds zichtbaar op alle kleine eilanden en in laaggelegen kustgebieden van ontwikkelingslanden (SIDS).⁵

De eerste Rio Conferentie staat bekend onder vele namen. De officiële naam is UNCED (*United Nations Conference on Environment and Development*). Verder staat zij bekend onder de namen *Rio Conference* (omdat zij in Rio de Janeiro is gehouden) en de *Earth Summit* (omdat deze conferentie werd gezien als een moment waarop de wereld probeerde om alles wat fout ging met de natuur te herstellen). De Rio+20 Conferentie vond van 20-22 juni 2012 plaats in Brazilië. De Rio+20 heeft de bedoeling gehad om behalve de status van de toen gemaakte afspraken na te gaan de aspecten *green economy* en duurzame ontwikkeling verder uit te werken.

Zoals eerder aangegeven werd Agenda 21 aangenomen in 1992. Dit was een blauwdruk om de economische groei; het bevorderen van sociale gelijkheid en het waarborgen van milieubescherming te heroverwegen. Twintig jaar later heeft de VN weer alle *stakeholders* aan tafel gebracht om afspraken van de *Earth Summit* te evalueren en oplossingen te presenteren

⁵ Caribbean Regional Research Diagnostic, Climate Change and Development Research Capacities and Regional Priorities in the Caribbean, January 2012

voor de cruciale problemen op het gebied van armoedebestrijding, economische ontwikkeling en gebruik van natuurlijke hulpbronnen.⁶

Op de Rio+20 conferentie kwamen wereldleiders samen met overheidsfunctionarissen, de private sector, niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en andere belangengroepen om te bepalen hoe ze gezamenlijk armoede moeten bestrijden, sociale gelijkheid moeten bevorderen en zorg kunnen dragen voor het milieu zodat ook de toekomstige generaties een toekomst hebben op aarde.

In reflectie tot het eerder aangegeven is gekozen voor de volgende probleemstelling:

Hoe heeft de SIDS zich geprofileerd bij Rio+20 met betrekking tot duurzame ontwikkeling en groene economie?

Om de probleemstelling te kunnen beantwoorden, zijn er enkele deelvragen geformuleerd namelijk:

- ❖ Wat is de geschiedenis van de Rio+20 en de SIDS?
- ❖ Wat hield de eerste vergadering in, waarbij de SIDS getracht hebben om hun gestelde doelen te bereiken?
- ❖ Wat zijn de grootste uitdagingen voor de SIDS?

Doelstelling en belang

Klimaatverandering is een fenomeen waarmee de hele wereld wordt geconfronteerd. Er worden besprekingen hierover gevoerd op zowel nationaal, regionaal als mondiaal niveau. Maar wat wordt bereikt met al deze besprekingen, vooral op wereld niveau? Het is vooral van belang voor de landen die het meest kwetsbaar zijn. Het is belangrijk dat hun visie voldoende aandacht krijgt. In dit onderzoek wordt specifiek aandacht besteed aan de SIDS als vertegenwoordigers van deze kleine landen. Het belang van deze scriptie is dat dat er een analyse gemaakt wordt van de positie van de SIDS binnen de Rio+20. De resultaten hiervan kunnen eventueel bijdragen aan nieuwe ideeën en manieren van aanpak om deze positie te versterken. Dit is zeker ook in het belang van Suriname.

De relevantie:

- *Maatschappelijk:*

De informatie is via verschillende wetenschappelijke gegevens verzameld om tot een conclusie

⁶ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie.aspx>

te kunnen komen wat de SIDS heeft bewerkstelligd op het vlak van duurzame ontwikkeling met de groene economie als belangrijk onderdeel van hun klimaatagenda tijdens de laatst gehouden Rio+20 conferentie.

-Theoretisch:

Deze scriptie kan gebruikt worden voor het vergroten van wetenschappelijke kennis binnen de samenleving en het kan ook een begin zijn van een diepgaander onderzoek met betrekking tot dit onderwerp.

Onderzoeksubject en sleutelverkenning:

belast: Het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname, Ministerie van Arbeid, Technologische ontwikkeling en Milieu en Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Methode van onderzoek:

Dit onderzoek kan gekarakteriseerd worden als een beschrijvend onderzoek. Aan de hand van informatie uit relevante literatuur, handboeken en andere informatie van het internet wordt er antwoord gegeven op eerder genoemde probleemstelling. Er worden ook enkele interviews afgenomen van verantwoordelijke personen die werkzaam bij de genoemde instanties en die betrokken zijn geweest bij de voorbereidingen van Rio+20 voor de participatie van Suriname. Deze interviews werden afgenomen aan de hand van open vragen.

Opbouw van thesis (afbakening):

Het onderzoek naar hoe de SIDS zich heeft geprofileerd bij de Rio+20 zal zich beperken tot de thema's duurzame ontwikkeling en groene economie die agendapunten zijn geweest op deze conferentie.

In het eerste hoofdstuk staan centraal de vóórgeschiedenis van Rio+20, de belangrijkste thema's op Rio+20, de agenda van Suriname voor het vertrek naar Rio+20, de resultaten van deze conferentie en de visie van de Surinaamse overheid op de resultaten. Het tweede hoofdstuk betreft het ontstaan en de identiteit van de SIDS, successen geboekt door de SIDS, Suriname als SIDS-land en de rol van Suriname binnen de SIDS. Hoofdstuk drie beschrijft duurzame ontwikkeling en groene economie van de SIDS, de resultaten van Rio+20 voor de SIDS. In het laatste gedeelte van deze scriptie worden er conclusies getrokken naar aanleiding van de analyse en suggesties gedaan ter verbetering van de tot nu toe bereikte resultaten.

Hoofdstuk 1 Rio+20 conferentie

Vooraleerst worden de voorlopers van de Rio+20 conferentie belicht teneinde een duidelijk beeld te schetsen van het geheel. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de belangrijkste thema's op Rio+20, aan Suriname en de resultaten van Rio+20.

1.1 Voorgeschiedenis van Rio+20

De Rio+20 conferentie op 22 juni 2012 was het vervolg op de UNCED-conferentie, die op 13 juni 1992 in Rio de Janeiro is gehouden. Vele landen trokken naar Rio in 1992 in de overtuiging dat het milieu onlosmakelijk is verbonden met ontwikkeling. Er was dringend actie nodig op wereldschaal vanwege:

- het wijdverspreide verlies aan biodiversiteit
- de groeiende dreiging vanwege de door de mens veroorzaakte klimaatverandering
- en de toegenomen onzekerheid van miljoenen mensen over hun woon- en verblijfplaats en voedsel voorziening.

De ervaring heeft aangetoond dat enige vooruitgang geboekt kan worden op basis van internationale akkoorden. De veelzijdige aard van de bedreigingen voor de aarde vereist meer gecoördineerde en geïntegreerde inspanning. Twintig jaar later is men tot het besef gekomen dat de biodiversiteit, klimaatverandering en duurzaam landbeheer een integraal onderdeel zijn van de dynamische wereld. Dit ondersteunt de opkomst van groene economieën als de basis voor een continu duurzame ontwikkeling (Fonseca, Gustavo, 2012, p.13-14).

De centrale focus van de agenda tijdens de *Earth Summit* in 1992 was de toekomst van de aarde; het bespreken van verdragen over biodiversiteit; klimaatverandering en de zogenaamde Agenda 21 om de problemen van de 21ste eeuw aan te pakken. Deze conferentie kreeg veel aandacht van de media en de hele wereld. De afgevaardigden van de rijke en arme landen ontmoetten elkaar. Zij kwamen naar Rio met verschillende verwachtingen en percepties van de grote problemen ten aanzien van klimaatverandering en de manieren om de problemen aan te pakken. Vanaf het begin werd er veel verwacht van deze top, maar er werd ook aangegeven dat het een voortdurende dialoog zou zijn tussen de rijke en de arme landen over het beheer van de planeet (Owen, Lewis A. & Pickering, Kevin T, 1997, p.439).

Na de *Earth Summit* van 1992 volgde Rio +20. Rio+20 - de korte naam voor de VN-conferentie over duurzame ontwikkeling die plaats heeft gevonden in juni 2012 in Rio de Janeiro. Deze bijeenkomst is een bijzonder gelegenheid geweest die zou kunnen leiden naar een veiliger, rechtvaardiger, schoner, groener en welvarender wereld.

Bij de aannname van Agenda 21 is een blauwdruk gepresenteerd om de mogelijkheden voor economische groei te evalueren, de sociale rechtvaardigheid te bevorderen en te zorgen voor bescherming van het milieu. Twintig jaar later heeft de VN weer overheden, internationale instellingen en grote groepen bij elkaar gebracht om een reeks van maatregelen te kunnen treffen, die de armoede kunnen verminderen, schone energie en een meer duurzaam en eerlijk gebruik van middelen/hulpbronnen kunnen aanbieden. Rio+20 is de gelegenheid geweest om af te stappen van *business-as-usual*⁷, handelingen te plegen om armoede te beëindigen, vernietiging van het milieu aan te pakken en om een brug naar de toekomst te bouwen. Ook voor Rio+20 verzamelden zich in Rio de Janeiro aan het einde van mei en begin juni 2012 duizenden deelnemers van overheden, de private sector, ngo's en andere belanghebbenden voor een belangrijke aanzet in de richting van duurzame ontwikkeling.

De laatste sessie van de Commissie ter voorbereiding van de conferentie en de eigenlijke conferentie heeft plaatsgevonden in juni 2012. Parallel met en tussen de officiële evenementen werden er tal van *side events*, tentoonstellingen, presentaties, beurzen en aankondigingen gehouden door een breed scala aan partners. De bedoeling was dat overheden duidelijke en gerichte praktische maatregelen zouden vaststellen. Dit ten einde duurzame ontwikkeling te bewerkstelligen op basis van de succesmodellen en ervaringen van de afgelopen 20 jaar.⁸

⁷ verwijst naar de normale gang van zaken, ongeacht de huidige omstandigheden, in het bijzonder moeilijke gebeurtenissen die een potentieel negatief effect opleveren.

⁸ <http://www.uncsd2012.org/about.html>

1.2 De belangrijkste thema's op Rio+20

Tijdens Rio+20 stonden er belangrijke thema's op de agenda waarop er aandacht gevestigd werd. In deze paragraaf wordt specifiek aandacht besteed aan duurzame ontwikkeling en groene economie.

1.2.1 Duurzame ontwikkeling

De officiële discussies van Rio+20 concentreerden zich op twee hoofdvragen:

1. Hoe moeten we een groene economie structureren die duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding voorstaat inclusief de ondersteuning voor ontwikkelende landen die zich langs een groene weg moeten ontwikkelen?
2. Welk internationaal orgaan of instituut moet duurzame ontwikkeling wereldwijd coördineren?

De doelstelling van deze conferentie was drieledig:

- a) zeker stellen van de politieke steun voor duurzame ontwikkeling in relatie tot beide thema's;
- b) evalueren van de voortgang bij het uitvoeren van internationale afspraken en verdragen;
- c) signaleren van nieuwe uitdagingen.⁹

Er zijn zeven thema's aangemerkt die prioriteit genoten binnen de doelstelling:

- werkgelegenheid
- energie
- duurzame steden
- voedselveiligheid en -zekerheid & duurzame landbouw
- drinkwatervoorziening
- oceanen
- rampenbeheersing.¹⁰

⁹ Nationaal Rapport Ri0+20, een statusrapport over Duurzame Ontwikkeling in Suriname 2002-2011, dec 2012, pag. 20

¹⁰ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/algemene-informatie-rioplus20.aspx>

Duurzame ontwikkeling is ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen (Strachan, Janet R. & Vigilance, Constance 2008, p.1).

De drie leidende principes die de mate van duurzame ontwikkelingsmogelijkheden en successen beïnvloeden zijn:

- economische ontwikkeling
- sociale ontwikkeling
- en milieubescherming.¹¹

De ontwikkelde landen hebben meer aandacht gevraagd voor groene economie als middel om duurzame ontwikkeling te bereiken. Het doel van de overgang van de huidige economie naar een groene economie is het ontstaan van een economie waarbij groei en investeringen niet ten koste gaan van het milieu of van mensen.¹² Het concept groene economie is niet nieuw. Het wordt beïnvloed door de recente wereldwijde initiatieven met betrekking tot duurzaam welzijn en het aanpakken van de bedreigingen van klimaatverandering. De theorie over de groene economie gaat uit van een win-win situatie, waarbij het verbeteren van het milieu en sociale welvaart leidt tot economische groei en werkgelegenheid.

Een groene economie is een economie die leidt tot meer welzijn en sociale gelijkheid en aanzienlijk minder milieurisico's en ecologische schade (Reddy, Maharaj Vijay & Wilkes, Keith, 2013, p.13).

Om een groene economie te realiseren zijn twee grote veranderingen nodig. Ten eerste moeten, overheden, de juiste randvoorwaarden creëren om het incorporeren van ecologische en sociale factoren in investeringen mogelijk te maken. Ten tweede moet er een overstap gemaakt worden van de gebruikelijke economische prestatie-indicatoren, zoals het Bruto Binnenlands Product (BBP), naar instrumentaria die meer dan alleen de economische prestaties kunnen meten, zoals vervuiling en biodiversiteitverlies.

¹¹ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/algemene-informatie-rioplus20.aspx>

¹² De Groene Economie, Globaliseringsreeks1, Amsterdam, Tweede druk, december 2012, pag.3-6.

Groene economie kan veel mogelijkheden bieden voor opkomende economieën en ontwikkelingslanden. Het uitgangspunt is dat groene economie kan bijdragen aan het creëren en waarborgen van zaken waaraan ontwikkelingslanden doorgaans een gebrek hebben, namelijk economische ontwikkeling en werkgelegenheid, evenals verantwoord beheer van natuurlijke hulpbronnen en sociaal welzijn.¹³

1.2.2: Duurzame ontwikkeling en Rio+20

Duurzame ontwikkeling is het uitgangspunt van Rio+20. Het was duidelijk op de conferentie dat de wereld na 20 jaar meer armoede kent en het milieu door de jaren heen achteruit is gegaan. Duurzame ontwikkeling is meer dan alleen milieu. De wereld richt zich veel op economie en minder op de sociale en milieuaspecten binnen het milieu vraagstuk. De ontwikkelde landen hebben meer aandacht gevraagd voor groene economie als middel om duurzame ontwikkeling te bereiken. De ontwikkelde landen hebben een groot aandeel aan het negatief beïnvloeden van het klimaat en zoeken oplossingen daarvoor. Maar de ontwikkelingslanden zijn nog niet zo ver gevorderd om invulling te geven aan groene economie, omdat zij niet over de middelen en capaciteit beschikken. Een belangrijk element van groene economie is *transfer of technology*. Er is overeenstemming bereikt om te praten over hoe invulling te geven aan groene economie (ook opgenomen in het slotdocument).

Living Planet Report 2012 zet de feiten op een rij over het gebruik van de aarde. Dit geeft een indicatie hoe duurzaam de huidige generatie de aarde gebruikt. Het rapport benadrukt dat wereldwijd geldt:

- Iedereen heeft voedsel, water en energie nodig.
- De natuur is de basis voor ons welzijn en onze welvaart.
- De wereldwijde biodiversiteit is tussen 1970 en 2008 met 30% gedaald, in de tropen met 60%.
- Vanaf 1966 is de vraag naar natuurlijke hulpbronnen verdubbeld.
- Hoge-inkomenslanden hebben een *carbon footprint* en *ecological footprint* die vijf keer zo groot is als die van de lage-inkomenslanden.

¹³ Nationaal Rapport RiO+20, een statusrapport over Duurzame Ontwikkeling in Suriname 2002-2011, dec 2012, pag. 21

- Als deze trends zich voortzetten zullen er in 2030 minstens 2 planeten nodig om aan de wereld behoefte voorzien.

(Bron: *WWF Living Planet Report 2012, pag 2*)

Het rapport maakt duidelijk de noodzaak om duurzaam om te gaan met de aarde en de aanwezige natuurlijke hulpbronnen. Er zijn concrete acties nodig.

Vanwege de zorgwekkende wereld situatie heeft de *Earth Summit* van 1992 concreet geresulteerd in een gezamenlijke internationale politieke verklaring (De Verklaring van Rio), drie belangrijke milieuverdragen (Biodiversiteitsverdrag, Klimaatverdrag en Conventie tegen de Verwoestijning), een gezamenlijke verklaring over de beginselen van duurzaam bosbeheer en een plan van aanpak (Agenda 21).

De belangrijke mijlpalen van de afgelopen 20 jaar bereikt op internationale klimaatconferenties zijn vervat in:

- ❖ **1992:** *Earth Summit*
- ❖ **1993:** *The Convention on Biological Diversity (CBD)*
- ❖ **1994:** *The UN Framework Convention on Climate Change (UNFCCC)*
- ❖ **1997:** *Kyoto Protocol* overeengekomen bij het UNFCCC
- ❖ **2000:** *Millennium Development Goals (MDG's)* is overeengekomen
- ❖ **2009:** *Het Kopenhagen akkoord*
- ❖ **2012:** *Rio+20 Conferentie*¹⁴

(Zie bijlage)

1.3 Rio+20 en Suriname

De volgende subparagrafen gaan over de voorbereidingen van Suriname voor Rio+20, resultaten en de conclusie van Suriname over de resultaten van deze conferentie.

¹⁴ Living Planet Report 2012, SPECIAL EDITION , On the road to RIO+20, pag 5

1.3.1 De agenda van Suriname voor vertrek naar de Rio+20 conferentie

Een deel van de delegatie uit Suriname heeft de *side events*, de *major group* discussies en de onderhandelsessies die plaats vonden tussen 13-19 juni 2012 bijgewoond. In de delegatie zaten milieudeskundigen, waterdeskundigen en vertegenwoordigers van de diverse *major groups*, zoals: jongeren, vrouwen, inheemsen en marrongemeenschappen.¹⁵ De onderwerpen die onder andere aandacht genoten waren: *Good governance, Mining and Sustainable Development, Major Group* versterking, Participatie van Inheemsen en tribale volkeren in duurzame ontwikkeling, etc.

Het departement Milieu van het Ministerie van Arbeid, Technologische ontwikkeling en Milieu heeft geparticipeerd op basis van de issues die belangrijk waren voor het departement: de milieu issues. De delegatie heeft deelgenomen aan de sessies over klimaatverandering en andere thematische gebieden zoals water en bos, groene economie en institutionele hervorming van het internationaal milieubestuur. De hoofdonderhandelaars van Suriname waren: Raymond Landveld (UN missie te New York), Ellen Naarendorp (*Environmental Coordinator* Suriname) en John Goedschalk (*Climate Change Agency*) (interview Drs. Mariska Riedewald MSc., onder directeur Directoraat Milieu).

1.3.2 Resultaten Rio+20

Het slotdocument van de Rio+20 getiteld *The Future We Want* is door de VN lidstaten aangenomen. Dit document roept op tot een breed scala van acties, zoals: het proces van het tot stand brengen van duurzame ontwikkelingsdoelen door gedetailleerd aan te geven hoe groene economie te gebruiken om duurzame ontwikkeling te bereiken, ook het versterken van het VN-Milieuprogramma (UNEP) en het bevorderen van rapportagemaatregelen voor duurzaam ondernemen.

In het document wordt ook aangedrongen om met het nemen van maatregelen verder te gaan dan:

- het beoordelen van het welzijn van een land aan de hand van het bruto binnenlands product;

¹⁵ Dagblad Suriname: Surinaamse delegatie vertrokken naar Rio+20 d.d. 11 juni 2012

- financiering voor het ontwikkelen van een strategie voor duurzame ontwikkeling;
- het vaststellen van een kader voor de aanpak van duurzame consumptie en productie.

Het slotdocument richt zich ook op:

- het verbeteren van gendergelijkheid;
- het erkennen van het belang van vrijwillige verbintenissen inzake duurzame ontwikkeling
- het benadrukken van de noodzaak om het maatschappelijk middenveld te betrekken en te integreren in wetenschap en beleid.¹⁶

1.3.3 Visie en conclusie van Suriname over de resultaten van de Rio+20 conferentie

De visie van Suriname is gekoppeld aan de algemene omstandigheden van het land.

Voor Suriname zijn de uitgangspunten dat:

- Suriname bestaat voor >90% uit tropisch bos, hiermee is Suriname een bijzondere plek op de wereld. Er is geen enkel land op de wereld met zo een grote bosbedekking (relatief bekeken, bosbedekking ten opzichte van landareaal en bevolkingsaantal). Het is wereldwijd ook zo gelist.
- De stem van Suriname op de Rio+20 conferentie telt even zwaar mee als de stem van bijvoorbeeld de Verenigde Staten van Amerika of Brazilië. Dat wil zeggen dat elk land, ongeacht haar grootte, bevolkingsaantal en economische situatie dezelfde stem heeft die evenzwaar meetelt.
- Suriname's grond is geschikt voor het verbouwen van een grote diversiteit aan voedselsoorten. Door de jaren heen is er veel onderzoek geweest die dit heeft aangetoond.
- Suriname heeft een grote voorraad natuurlijke hulpbronnen: goud, hout, drinkwater, bauxiet, olie.
- Een van de grootste bedreigingen vanuit het klimaatveranderings oogpunt voor Suriname is de stijgende zeespiegel; de kustvlakte spoelt volledig weg als er geen maatregelen genomen worden. Dit is recentelijk aangetoond bij de tweede rapportage naar het klimaatsverdrag (Suriname's *Second National Communication*) .
- Suriname is ook lid van de SIDS, die zich onder andere bezig houdt met het zoeken naar oplossingen om "wegspoelen of verdrinken" te voorkomen.¹⁷

¹⁶ <http://www.thisdaylive.com/articles/rio-20-time-to-honour-sustainability-commitments/119360/>

¹⁷ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/algemene-informatie-rioplus20.aspx>

Na de terugkeer van de Surinaamse delegatie van de Rio+20 conferentie waren de meningen van de delegatieleden uiteenlopend ten aanzien van het resultaat.

De uitkomst van de Rio+20 vergadering voldoet niet volledig aan de Surinaamse verwachtingen. Dit is duidelijk gemaakt aan de deelnemers in de slottoespraak van Suriname met de oproep aan de regeringsleiders en staatshoofden. Dat de ogen van onze volkeren gericht zijn op met name de leiders van de rijke landen om te komen met oplossingen voor reële situaties van deze tijd.¹⁸

De toenmalige ATM-minister Ginmardo Kromosoeto heeft de standpunten naar voren gebracht namens de Surinaamse regering. Volgens de minister zijn de toezeggingen van twintig jaar geleden, vandaag de dag nog op laag niveau. “Er zijn oude en nieuwe uitdagingen gepresenteerd, die ons in ernstige twijfelachtig staat achterlaten over eigen mogelijkheden om creatief te zijn en de nodige oplossingen te vinden voor de gevaren die het voortbestaan van onze soort bedreigen”.

Verder vormt de ranking van middeninkomensland die Suriname heeft gekregen van de Wereldbank een knelpunt. Dit betekent dat Suriname als middeninkomensland niet meer in staat zal zijn toegang te vinden tot bepaalde financieringsbronnen die zich voornamelijk richten op laaginkomenslanden. De minister vindt het onrechtvaardig en is ontevreden over de beslissingen van de geïndustrialiseerde landen en financiële instellingen om ons de toegang tot financiële leningen te ontzeggen, als gevolg van de ranking.

Suriname belichtte met de statement ook de rol van ngo's in duurzame ontwikkeling. “Onze ervaring is dat sommige ngo's via internationale organisaties invloed willen uitoefenen op het binnenlands beleid en daarmee de ontwikkeling, zoals de grondenrechten van de inheemsen, belemmeren.” De regering herbevestigt haar politieke verbintenis met duurzame ontwikkeling. In dit streven wordt volgens de Staatshoofden-verklaring voldoende aandacht besteed aan het belang van inheemse en tribale gemeenschappen in Suriname. “Onze inspanningen worden echter gehinderd door acties van een aantal internationale actoren, die door het gebruik van hun financiële middelen nationale ngo's en groepen beïnvloeden om posities die in strijd zijn met het nationaal belang in te nemen.” In zijn toespraak stelt Suriname ook dat ngo's verantwoording moeten afleggen voor hun acties aan de overheid. Omdat de Staat aangeeft

¹⁸ De ware tijd: Ferme uitspraken in 'Heads of States' toespraak, Ngo's krijgen ervan langs d.d. 22 juli 2012

wat haar prioriteiten zijn en de internationale ngo's zullen in hun technische assistentie naar het land toe, zich moeten bewegen binnen het beleidskader dat dat land heeft uitgezet.

De minister van Buitenlandse Zaken, Winston Lakhin, zegt dat hoewel er geen harde afspraken gemaakt zijn, er wel heel klein beetje hoop is voor een wereldwijd beleid. Dit om de duurzaamheid van de wereldexploitatie te garanderen in vergelijking met de andere internationale vergaderingen waaronder de klimaatconferenties (landen zijn wat dichter bij elkaar gekomen).¹⁹ Het voornemen en de actie van Suriname op basis hiervan is het uitvoeren van Suriname's *Readiness Preparation Proposal* (R-PP), om met onze bossen bij te dragen aan het opvangen van koolstofdioxide, waardoor klimaatverandering niet verergerd wordt. (interview dhr. Cedric Nelom MSc. , waarnemend directeur NIMOS, juli 2013)

Suriname maakt ook deel uit van *The Group of 77* (G77)²⁰. Suriname sluit zich volledig aan bij het standpunt van de G77-landen en China. De G77-landen worden gezien als de minder ontwikkelde landen in de wereld en hebben op Rio+20 een belangrijk standpunt verdedigd dat de rijke landen eindelijk hun afspraken uit 1992 moeten nakomen. Tijdens de *Earth Summit* in 1992 was afgesproken dat de ontwikkelde landen 0,7% van hun BBP zouden besteden aan de minder ontwikkelde landen. Tot op heden blijkt echter slechts ongeveer 0,2% uitgegeven te zijn. Hiervoor zijn er geen duidelijke redenen aangegeven. De rijke landen hebben zich nu gecommitteerd dat zij de betalingen alsnog zullen voldoen.

De G77-landen en China vroegen de ontwikkelde landen om extra fondsen voor groene economie, die voorgesteld werd als model voor de toekomst.

Het was vóór Rio+20 duidelijk dat de ontwikkelde landen geen toezeggingen zouden doen en daarom is de toezegging van de betalingen zo belangrijk. Daarop volgend is afgesproken dat er drie commissies opgestart zullen worden, namelijk:

- ❖ Financieel commissie: bepalen welke landen hoeveel moeten storten in het ontwikkelingsfonds.
- ❖ Institutioneel raamwerk: bepalen wat voor ontwikkelingsprojecten gefinancierd zullen worden en wat de richtlijnen en voorwaarden zullen zijn.

¹⁹ Times of Suriname: Surinaamse delegatie redelijk tevreden over Rio+20, "we zijn toch nog ver uit elkaar", d.d. 28 juni 2012

²⁰ *The Group of 77* is de grootste intergouvernementele organisatie van ontwikkelingslanden in de Verenigde Naties, die de middelen voor de landen van het Zuiden biedt te articuleren, het bevorderen van hun collectieve economische belangen, het versterken van hun gezamenlijke onderhandelingspositie capaciteit op alle belangrijke internationale economische vraagstukken binnen de VN.

- ❖ Duurzame ontwikkelingsdoelen: bepalen hoe landen makkelijker gebruik kunnen maken van dit fonds en welke doelen er met dit fonds gehaald moeten worden.²¹

De commissies zijn nog niet geïnstalleerd, waardoor ook niet bekend is wat de voorwaarden zullen zijn om aanspraak te kunnen maken op het fonds en zitting te kunnen nemen in de commissies. Wel is aangegeven dat elke commissie geleid zal worden door een vertegenwoordiging van ongeveer 30 landen en vormt dus maar een kleine afspiegeling van alle wereldlanden. Raymond Landveld, diplomaat bij de VN en onderhandelaar op Rio+20, geeft aan dat “Suriname er nu voor moet zorgen om een positie te krijgen binnen één van de drie commissies, zodat we zo dicht mogelijk bij het vuur zitten”.²² Suriname is met meer dan 90% bosbedekking het groenste land per capita ter wereld. Dit vraagt van Suriname dat zij zitting nemen in een van de commissies. Via lobbywerk binnen VN, nationaal gecoördineerd werk verzetten en participatie aan beraadslagingen moet Suriname een bepalende factor worden in de commissies. (interview dhr. Cedric Nelom MSc. , waarnemend directeur NIMOS, juli 2013)

1.3.4 Activiteiten in Suriname gerelateerd aan Rio+20

De beleidsmakers, onderhandelaars en wetenschappers in Suriname moeten hard aan de slag. In het huidige beleid komt milieu als onderdeel van duurzame ontwikkeling, centraal te staan. Suriname moet eerst de beleidsdoelen met betrekking tot het milieu vastleggen evenals concrete projecten om in aanmerking te kunnen komen voor financiering van duurzame ontwikkeling. Belangrijk is dat Suriname zijn ontwikkelingsrichting vaststelt (voorbeeld: Guyana). (interview dhr. Cedric Nelom MSc. , waarnemend directeur NIMOS, februari 2013)

Bij het formuleren van beleid zullen de *major groups* van Suriname actief worden betrokken. Beleidsaandachts gebieden voor Suriname zijn: capaciteitsversterking zowel binnen de overheid als binnen organisaties, voorts moeten de overheid en de *major groups* op gelijkwaardige basis met elkaar communiceren.

Hoe dan ook Suriname moet de komende twee jaar werken aan:

1. Wetgeving: Een wettelijke basis vastleggen. Er is in Suriname nog geen algemene milieuwet en die dient zo gauw mogelijk tot stand te komen.

²¹ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/uitkomsten-rioplus20.aspx>

²² Dagblad Suriname: Rio+20 conferentie biedt zichtbare resultaten d.d. 21 juni 2012

2. *Human capacity*: *Human capacity* aantrekken/ontwikkelen op specifieke onderzoeksgebieden. (vb. Voor het vast leggen van vervuiling en onderzoek te doen). Suriname heeft veel natuurlijke hulpbronnen. Met de weinige menselijke capaciteit en een groot landareaal vind op zo een manier verspilling van menselijke capaciteit plaats.

3. Regionale samenwerking: Regionale samenwerking is ook van essentieel belang, want daarmee kan er ook veel gedaan worden. Eensgezind optreden op internationale fora, waarbij de belangen van de regio wordt verdedigd. Goede samenwerking met name met Guyana is nuttig, dit is sedert 2008 opgestart. Er vinden goede uitwisselingsactiviteiten plaats (orientatie- en veldbezoeken). Prioriteitsgebieden hierbij zijn: beleid formuleren en het institutioneel kader. Suriname zal er een voorbeeld aan kunnen nemen om onze beleid zo sterk mogelijk te formuleren, zodat wij ook profijt kunnen hebben als de fondsen beschikbaar komen.

Voor duurzame ontwikkeling zijn fondsen aanwezig, dankzij de internationale afspraken. Er zijn internationale financieringsbronnen waar toe elk land toegang heeft. Afhankelijk van wat het beleid is van het land en haar prioriteiten. Ook voor Suriname zijn fondsen ter beschikking, omdat we in de gevarenzone zitten als SIDS-land. De overheid zal deze fondsen moeten investeren in duurzame ontwikkeling: sociale, economische en milieuvoortgang van ons land. (interview Drs. Mariska Riedewald MSc., onder directeur van het Directoraat Milieu).

In mei 2012 heeft Suriname een Platform Duurzame Ontwikkeling ingesteld onder leiding van de toenmalige milieucoördinator, mevr. Ellen Naardendorp. Binnen dit platform zullen de ervaringen van Rio+20 gedeeld worden. Het platform zal daarnaast ideeën en wenselijkheden formuleren voor de overheid aangaande de beleidsrichting van Suriname.²³ De overheid en de 9 *Majors Groups* zijn door de VN geïdentificeerd als de belangrijkste groepen om duurzame ontwikkeling en milieubescherming te bewerkstelligen.

²³ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/uitkomsten-rioplus20.aspx>

Het Platform moet leiden tot : 1) een intensieve samenwerking tussen alle actoren; en 2) capaciteitsversterking van met name de 9 *Major Groups*. (interview dhr. Cedric Nelom MSc., waarnemend directeur NIMOS, juli 2013)

In verband hiermee is er op 1 en 4 februari 2013 door de UNDP in samenwerking met NIMOS een workshop gehouden waarvoor alle deelnemende *major groups* van Suriname uitgenodigd waren om hun ervaringen en ideeën te delen. Het thema was om voort te bouwen op de sterke punten van de deelnemende groepen om het land te leiden in de richting van duurzame ontwikkeling. De groepen waren uitgenodigd om hun visie op capaciteitsontwikkeling voor duurzame ontwikkeling te geven. Het resultaat hiervan is het opzetten van een Capaciteitsversterking Programma voor de 9 *Major Groups*, waarbij eerst zal worden begonnen met een training, "Project Schrijven/Ontwikkelen".

De UNDP heeft ook *tools* aangeboden aan de *major groups* om effectiever te werk te gaan.

Hoofdstuk 2 De Small Island Developing States

Dit hoofdstuk besteedt aandacht aan de SIDS. Met name het ontstaan en de identiteit van de SIDS evenals de successen die de SIDS hebben geboekt.

2.1 Ontstaan en identiteit van de SIDS

De staten die de SIDS vormen, zijn in 1992 op de VN-conferentie over milieu en ontwikkeling (UNCED) erkend als een aparte groep ontwikkelingslanden die gekenmerkt worden door hun specifieke sociale, economische en ecologische kwetsbaarheid zoals eerder beschreven.²⁴

Deze factoren bemoeilijken de ontwikkeling van de SIDS. Door hun beperkte oppervlakte en gebrek aan middelen en rijkdommen kunnen ze moeilijk een economische markt van omvang creëren. Hierdoor richten ze zich op buitenlandse markten en zijn afhankelijk geworden van de internationale handel. Vanwege deze afhankelijkheid zijn ze ook erg kwetsbaar voor de prijsontwikkelingen in de wereld. Door de grote bevolkingsdichtheid in bepaalde gebieden van de landen komt natuurbehoud in het gedrang en vormt onder andere de watervoorziening een probleem. Vanwege de geïsoleerde ligging van veel van deze eilanden zijn transport en communicatie kostbaar.²⁵

De laatste jaren is er echter een nog groter probleem ontstaan voor de SIDS. De opwarming van de aarde heeft zeer reële en reeds zichtbare gevolgen voor de SIDS. Door opeenvolgende milieurampen die veroorzaakt worden door de klimaatverandering en de stijging van het zeeniveau, komt de ontwikkeling van deze kleine eilandstaten nog meer in het gedrang. De SIDS hebben weinig middelen om zich te wapenen tegen deze bedreigingen. En vanzelfsprekend maken zij dan ook gebruik van de omstandigheden rond klimaatverandering en de opwarming van de aarde om hun stem te laten horen.²⁶

De erkenning als een aparte groep ontwikkelingslanden vond plaats in het kader van Agenda 21 (hoofdstuk 17G) zoals hieronder vermeld:

²⁴<http://www.un.org/esa/sustdev/sids/sidslist.htm>

²⁵<http://www.unohrls.org/en/sids/43>

²⁶ Wereldbeeld tijdschrift voor de Verenigde Naties, 2011

Agenda 21:

17.125. “ De geografische isolatie heeft erin geresulteerd dat de SIDS van een relatief groot aantal unieke soorten planten en dieren hebben, waardoor ze een zeer groot deel bezitten van de mondiale biodiversiteit. Ze hebben ook rijke en diverse culturen.”

17.126. “Small Island Developing States ervaren alle milieuproblemen en uitdagingen van de kustzone binnen hun klein gebied. Ze worden beschouwd als uiterst kwetsbaar voor mondiale opwarming en stijging van de zeespiegel. Bepaalde kleine laaggelegen eilanden dreigen hun hele nationale grondgebied te verliezen. De meeste tropische eilanden ervaren steeds directe gevolgen van toenemende aantal stormen en orkanen in verband met de klimaatverandering. Deze klimaatverschijnselen hebben een negatief invloed op hun sociaal-economische ontwikkeling.”²⁷

Agenda 21 geeft ook aan dat alle staten zich verbinden tot het aanpakken van de problemen van de duurzame ontwikkeling van de SIDS. Daartoe is nodig:

- plannen en programma's aan te nemen en uit te voeren voor duurzame ontwikkeling, het duurzaam gebruik van hun mariene en kustgebieden, voortgaande communicatie onderling om essentiële menselijke behoeften te ondersteunen, zodat de biodiversiteit en de kwaliteit van het leven van de eilandbewoners duurzaam verbeteren;
- maatregelen te nemen die de SIDS in staat zullen stellen om effectief duurzame ontwikkeling te garanderen, creatief en duurzaam met veranderingen in het milieu om te gaan en de effecten te verlichten, de bedreigingen voor de mariene en kustgebieden te verminderen en te beheersen.

De SIDS zijn verdeeld in drie geografische regio's:

- Het Caribisch Gebied,
- De regio van Stille Zuidzee,
- De regio van de Atlantische Oceaan, de Indische Oceaan, de Middellandse Zee en de Zuid-Chinese Zee (AIMS).

²⁷ Agenda 21

Elk van deze gebieden heeft regionale instanties waartoe de SIDS behoren voor regionale samenwerking. Dit zijn de *Caribbean Community* (CARICOM), het *Pacific Islands Forum* (PIF) en de *Indian Ocean Commission* (IOC). Daarnaast zijn er ook nog subregionale organisaties die vaak dezelfde problemen behandelen.²⁸

Enkele regionale en subregionale organisaties waarvan de landen binnen de SIDS lid zijn:

-*South Asian Association for Regional Cooperation* (SAARC)

-*The Caribbean Environment Programme* (CEP)

- *Southern African Development Community* (SADC)

- *Economic Commission of Latin America and Caribbean* (ECLAC)

- *United Nations Fund for Population Activities* (UNFPA)²⁹

De *Alliance of Small Island States* (AOSIS) stelt dat de SIDS zich bewust zijn van hun zwakke positie binnen de VN en hebben zich daarom verenigd in zowel internationale als (sub)regionale organisaties om hun belangen te verdedigen. De AOSIS is een coalitie van kleine eilanden en landen met laaggelegen kustgebieden. De AOSIS functioneert vooral als een ad hoc onderhandelingsgroep voor de SIDS binnen de VN. De reden voor het oprichten van de AOSIS door de SIDS is om de stem van de SIDS beter te laten horen binnen de VN en er wordt getracht invloed op de VN agenda uit te oefenen.³⁰ AOSIS is dus een lobby groep van de SIDS. Van de 192 lidstaten van de VN maken er 38 VN-lidstaten deel uit van de AOSIS.

De AOSIS omvat ook :

- 1) eilandenstaten: die geen lid zijn van de VN (De Cookeilanden)
- 2) geen zelfbestuur hebben
- 3) niet-onafhankelijke gebieden die wel lid zijn van regionale commissies van de VN.³¹

²⁸ <http://www.unohrrls.org/en/sids/43>

²⁹ <http://www.unohrrls.org/en/sids/200/>

³⁰ <http://aosis.org/about-aosis/>

³¹ <http://www.unohrrls.org/en/sids/43>

De AOSIS heeft drie belangrijke doelstellingen voor Rio+20:

1. de erkenning van de bijzondere uitdagingen voor de SIDS door de deelnemers van de Rio+20 op het gebied van ontwikkeling en aantasting van het milieu, die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn;
2. de erkenning door de deelnemers van de Rio+20 dat de klimaatverandering uitdagingen vormt en zal blijven vormen voor de duurzame ontwikkeling van de SIDS;
3. en akkoord te gaan met het bijeenroepen van de derde *Global Conference* voor de duurzame ontwikkeling van de SIDS in 2014.³²

Op dit moment zijn er eenenvijftig kleine ontwikkelingslanden en gebieden aangewezen als SIDS door de afdeling Economische en Sociale Zaken van de VN. Deze Staten en gebieden werken vaak samen in de VN via de AOSIS.³³

2.2 Successen van de SIDS

De SIDS hebben ook successen geboekt. De SIDS hebben steeds hetzelfde doel voor ogen: de duurzame ontwikkeling van de SIDS. Voor de SIDS houdt duurzame ontwikkeling verscheidene aspecten in: biodiversiteit, klimaatverandering, de kusten en het mariene leven, hernieuwbare energie, internationale handel en duurzaam toerisme. De SIDS wenden hun beschikbare middelen aan om hun situatie op agenda te plaatsen binnen de VN en andere grote organisaties.

Als blok heeft de SIDS al veel bereikt sinds zijn erkenning als specifieke groep ontwikkelingslanden tijdens de klimaatop in Rio de Janeiro in 1992. Door akkoord te gaan met Agenda 21 verbonden de lidstaten zich er toe programma's ter ondersteuning van de duurzame ontwikkeling van de SIDS aan te nemen. Alsook specifieke maatregelen die de kleine eilandstaatjes in staat zouden stellen om beter om te gaan met klimaatverandering en de impact ervan op de kusten en hun mariene rijkdommen. Deze verbintenissen van de VN zijn later

³² <http://www.sidsnet.org/news/new-aosis-chair-shares-her-view-rio20>

³³ <http://www.un.org/en/development/desa/news/sustainable/additional-measures-sids.html>

vastgelegd in Resolutie 47/189 van de Algemene Vergadering, waarin ook gesteld wordt dat er een *Global Conference* over de duurzame ontwikkeling van de SIDS zou moeten plaatsvinden.

Overzicht van de *Global Conferences*:

1994: *Global Conference* over de duurzame ontwikkeling van de SIDS

Van 25 april – 6 mei 1994 vond deze *Global Conference* plaats op Barbados, waar de SIDS, dankzij hun erkenning en Resolutie 47/189, een akkoord konden bereiken over de aanpak van hun specifieke situatie. De structuur van BPoA werkt principes uit en voorziet in specifieke strategieën op nationaal, regionaal en internationaal niveau op de korte, middellange en lange termijn ter ondersteuning van de duurzame ontwikkeling van de SIDS. Verder identificeert het BPoA de sectoroverschrijdende aandachtsgebieden: capaciteitsopbouw, institutionele ontwikkeling op nationaal, regionaal en internationaal niveau, samenwerking bij de overdracht van milieuvriendelijke technologieën, handel en economische diversificatie, en financiën.

De VN heeft toegezegd haar medewerking te verlenen aan de SIDS in het kader van het *Programme of Action for the Sustainable Development of Small Island Developing States*, beter bekend als het BPoA. Dit actieplan bevat een samenvatting van acties en beleidsmaatregelen die geïmplementeerd zouden moeten worden op korte, middellange en lange termijn. Het vormt de basis voor actie binnen 14 prioriteitsgebieden betreffende milieu en ontwikkeling, die ondernomen moet worden door de SIDS met de medewerking en assistentie van de internationale gemeenschap. Behalve een kader van duurzame ontwikkeling voor de rol van de internationale gemeenschap in de duurzame ontwikkeling van de kleine eilandstaatjes, wordt ook een regionale aanpak voorgesteld (bijvoorbeeld met betrekking tot technische samenwerking).³⁴

Het BPoA benadrukt de speciale uitdagingen en beperkingen die leiden tot grote tegenslagen voor de sociaal-economische ontwikkeling van de SIDS, waarvan sommige reeds waren behandeld in Agenda 21: klimaatverandering, zeespiegelstijging, natuur- en milieurampen, beheer van afvalstoffen, zoetwatervoorraden, wetenschap en technologie.³⁵

Daarnaast benadrukt het BPoA de grote afhankelijkheid van de SIDS van de internationale prijshandel; kostbare openbaar bestuur en infrastructuur, de beperkte institutionele capaciteit en

³⁴ Wereldbeeld tijdschrift voor de Verenigde Naties, 2011

³⁵ <http://www.sidsnet.org/about-sids/unced>

de binnenlandse markten, de hoge bevolkingsdichtheid, waardoor de druk op de toch al beperkte middelen toe neemt; overmatig gebruik en vroegtijdige uitputting van middelen; en de bedreiging van zoetwaterlevering.

1999: BPoA +5 (22nd Special Session of the United Nations General Assembly)

Iedere vijf jaar zou er een herziening van het actieplan plaatsvinden, waarvan de eerste herzieningsconferentie is van 27- 28 september 1999 gehouden is (BPoA +5). Er zijn zes prioriteitsgebieden aangegeven voor de komende 5 jaar die vanwege de problemen dringend aandacht genieten:

- a. Natuur-en milieurampen en veranderlijkheid van het klimaat: het verbeteren van voorbereidingen op natuur- en milieurampen en het herstel daarvan;
- b. Klimaatverandering. Aanpassing aan de klimaatverandering en de stijgende zeespiegel, die sommige laaggelegen eilandstaten kan doen verdrinken;
- c. Zoetwatorvorrden: het voorkomen van toenemende van tekorten aan zoetwater als de vraag groeit;
- d. Kust en mariene hulpbronnen: het beschermen van ecosystemen langs de kust en koraalriffen tegen vervuiling en overbevissing;
- e. Energie: het ontwikkelen van zonne-energie en hernieuwbare energie om de afhankelijkheid van dure geïmporteerde olie te verminderen;
- f. Toerisme: het beheer hebben over de groei van het toerisme om het milieu en de culturele integriteit te beschermen.³⁶

2005: BPoA 10- Year Review (Mauritius Strategy of Implementation)

Het BPoA 10- Year Review is een herzieningsconferentie, die in januari 2005 (BPoA +10) plaats vond te Port Louis op Mauritius. Hierbij herhaalden de VN-lidstaten hun beloften ten aanzien van de SIDS en hun duurzame ontwikkeling. Er is een strategie aangenomen om het BPoA verder te implementeren, de *Mauritius Strategy of Implementation* (MSI), alsook een politieke verklaring, namelijk de *Mauritius Declaration*. Ook de MSI wordt iedere vijf jaar herzien. Er bleek ook een hernieuwde belangstelling en betrokkenheid van de kant van de gehele internationale gemeenschap voor de kwesties die van belang zijn voor deze staten; de kwetsbaarheid van het

³⁶ <http://www.sidsnet.org/about-sids/bpoa5>

milieu van de kleine economieën, grote afstand tot de wereldmarkten, hoge energiekosten en het probleem van afvalbeheer.³⁷

2010: MSI+5 (5-year review of the Mauritius Strategy for the Implementation of the Barbados Plan of Action)³⁸ Op 24-25 september 2010 vond de meest recente herzieningsconferentie plaats in New York (MSI +5). Aan het einde van de herzieningsconferentie is een politieke verklaring goedgekeurd door alle lidstaten. In de aanloop naar deze conferentie vindt de eigenlijke herziening plaats in de vorm van vergaderingen per regio en interregionale vergaderingen. Het doel van deze vergaderingen is het evalueren van de toepassing van de MSI en het BPoA, de beoordeling van controle- en evaluatiemechanismen, de bespreking van prioriteiten en de samenstelling van een regionaal samenvattend rapport voor de *Commission on Sustainable Development* (CSD). Met betrekking tot de SIDS heeft de CSD als functie het controleren en herzien van de uitvoering van de strategie en het actieplan van deze commissie in het kader van Agenda 21.³⁹

2.3 Suriname als SIDS-land

Deze paragraaf geeft een beeld van Suriname als SIDS-land, en geeft ook een overzicht van de milieu gerelateerde verdragen waartoe Suriname is toegetreden. Dit geeft een indicatie van Suriname als land in klimaatonderhandelingen en op welke manier Suriname het milieu duurzaam tracht te beheren.

2.3.1 Suriname als land in de klimaatonderhandelingen

Suriname behartigt haar belangen ook via de participatie in de SIDS. Suriname is in 1981 lid van de SIDS geworden, maar pas in 2002 raakte ons land actief betrokken bij het BPoA. Al snel werd toen duidelijk dat bewustwording van het bestaan en de werking van het BPoA van eminent belang is. Ondanks het gebrek aan diepere kennis van de betekenis van BPoA heeft Suriname een evaluatie van de uitvoering van het BPoA opgesteld⁴⁰. Het lidmaatschap van de SIDS betekent dat de capaciteit van verschillende landen die met dezelfde uitdagingen geconfronteerd worden, bij elkaar gebracht wordt. Zodoende staan deze landen dus sterker in

³⁷ Protecting Coastal and Marine Environments from Land-based Activities: A guide for national action, rapport. 2006, Annex 3, sustainable development of small island developing states: from Barbados 1994 to Mauritius 2005, Pag 81

³⁸ http://www.un.org/esa/dsd/dsd_aofw_sids/sids_milemajomeet.shtml

³⁹ Wereldbeeld, tijdschrift voor de verenigde naties, pag 25-26

⁴⁰ Nationaal Rapport RiO+20, een statusrapport over Duurzame Ontwikkeling in Suriname 2002-2011, dec 2012, pag. 19

het zoeken naar oplossingen voor gezamenlijke problemen/uitdagingen. Suriname wil in SIDS verband aan de ene kant als eenheid de klimaatonderhandelingen voeren en aan de andere kant gezamenlijk financiën aantrekken om data te verzamelen en analyses te maken.

Suriname maakt deel uit van de Caraïbische SIDS-landen. De specifieke problemen die Caraïbische SIDS landen ervaren liggen veelal op economisch gebied. Met name voedselzekerheid, zelfvoorziening en duurzame verdienmodellen van de landen zijn grote uitdagingen. De recente economische crisis heeft een grote impact gehad op veel van de Caraïbische landen. Niet alleen doordat veel Caraïbische landen afhankelijk zijn van handel of donaties, maar ook omdat veel landen leven van toerisme. Daarnaast kampen veel Caribische landen met een hoge schuldenlast, terwijl de economische groeimogelijkheden beperkt zijn en landbouw moeilijk is. Suriname is op economisch gebied minder getroffen door de economische crisis. Onder deze omstandigheden is de aanwezigheid van natuurlijke hulpbronnen zoals olie en goud is een groot voordeel ten opzichte van de andere Caribische landen.⁴¹

Tot december 2012 was Suriname toegetreden tot de volgende milieugerelateerde verdragen met betrekking tot:

- ❖ Lucht
- ❖ Klimaatverdrag
- ❖ Zee/water
- ❖ Verontreiniging. Marine Pollution (MARPOL) verdrag
- ❖ Flora & Fauna
- ❖ Bodem
- ❖ Wapens⁴²

(zie bijlage: verdere uitwerking, inwerking treding en ratificatie)

Suriname wil meer bescherming van eigen milieu in de breedste zin, de natuur en natuurlijke hulpbronnen. Dat is de leidende gedachte van Suriname achter het toetreden tot deze milieuverdragen. NIMOS is momenteel bezig met een inventarisatie van de toepassing van deze verdragen. (interview dhr. Cedric Nelom MSc. ,waarnemend directeur NIMOS, februari 2013)

⁴¹ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/klimaatverandering-zeespiegelstijging.aspx>

⁴² Milieugerelateerde verdragen, geratificeerd door Suriname, NIMOS, 2012.

2.3.2 Suriname en duurzame ontwikkeling

Het doel van participatie van Suriname in Rio+20 was:

- ❖ Toegang tot internationale financiering bewerkstelligen. Ondanks een internationale status van midden inkomensland verkregen van de Wereldbank toch toegang te krijgen tot internationale financiering voor ontwikkelingsprojecten en klimaatverandering tegen te gaan.
- ❖ De internationale duurzame ontwikkelingsdoelen te integreren in het nationaal milieubeleid.⁴³ Deze doelen waren nog niet ontwikkeld. De processen, procedures en manieren (waaronder ook financiële en technische middelen) die nodig waren om deze doelen te realiseren op nationaal niveau moesten besproken worden.

In 2011 is gestart met het onderzoek naar duurzame ontwikkeling in Suriname in de periode 2002-2011. Dit onderzoek is afgerond in 2012. Dit onderzoek had tot doel de status van duurzame ontwikkeling in Suriname vast te leggen. Het Directoraat Milieu van het Ministerie van ATM deed dit onderzoek als voorbereiding op Suriname's participatie in Rio+20 en om het traject na Rio+20 vast te kunnen stellen. (interview Drs. Mariska Riedewald MSc., onder directeur van het Directoraat Milieu).

De conclusies van het onderzoek die van belang zijn in de issue van klimaatverandering in Suriname luiden als volgt:

- ❖ Op het gebied van menselijk kapitaal is de gezondheidszorg goed gestructureerd en krijgt deze de nodige aandacht van de overheid. Desondanks is er beperkte zorg in het binnenland aanwezig. Er heeft ook een groei in arbeidsparticipatie plaatsgevonden. Verder is er een onevenredigheid in werkloosheid in het binnenland ten opzichte van de stedelijke gebieden geconstateerd worden. De toegang tot het onderwijs in het binnenland is beperkt.
- ❖ Bij het sociaal kapitaal is er geen consensus tussen de betreffende instanties over de definitie van armoede. Armoede is niet alleen in het binnenland aanwezig, maar ook in stedelijke gebieden. Er is een onevenredige mate van armoede in het binnenland in vergelijking met de stedelijke gebieden.
- ❖ Op het gebied van natuurlijk kapitaal blijkt dat binnenlandbewoners vaker slachtoffers zijn van negatieve gevolgen van slecht milieubeheer. Ook het toegenomen gebruik van motorvoertuigen leidt tot toename in de uitstoot van CO₂. De groeiende consumptie leidt tot toename van afval. Verder vindt er overmatig gebruik van meststoffen plaats, wat leidt tot

⁴³ Times of Suriname: Voorbereidingen Rio+20 in volle gang d.d. 11 juni 2012

vervuiling van het oppervlaktewater. De toename in houtkap vormt ook een risico voor het behoud van het milieu.

Het Ministerie van ATM concludeert dat in Suriname een bescheiden mate van duurzame ontwikkeling heeft plaatsgevonden. Diepgaander onderzoek is noodzakelijk. Deze is nog niet gepland.⁴⁴

In alle drie regio's van de SIDS zijn er afzonderlijk regionale voorbereidende vergaderingen gehouden voor Rio+20. De vergaderingen hadden als doel voor Rio+20, zoals vermeld in resolutie 64/236 van de Algemene Vergadering, "een hernieuwde politieke inzet om duurzame ontwikkeling veilig te stellen, de beoordeling van de voortgang die tot nu toe geboekt is, de resterende lacunes in de uitvoering van de resultaten van de belangrijkste toppen van duurzame ontwikkeling te analyseren en het aanpakken van nieuwe en opkomende uitdagingen". Op deze regionale voorbereidende vergaderingen van de SIDS is er overeenstemming bereikt over de volgende aspecten: de mogelijkheden, risico's en uitdagingen van groene economie voor de SIDS.

Mogelijkheden:

Een aanvaardbare betekenis geven aan de term "groene economie" dat het de behoeften en aspiraties van de SIDS goed vertolkt.

Risico's:

- Groene economie kan afleiden van andere kritieke aandachtspunten.
- De toegevoegde waarde van groene economie zal niet duidelijk en vast zijn.
- Groene economie kan gezien worden als een strategie van ontwikkelde landen die gebaseerd is in technologische vooruitgang en economische vooruitzichten, waarvan alleen ontwikkelde landen kunnen profiteren (marktgedreven concept); een issue waar de SIDS worden geconfronteerd met grote uitdagingen.
- Negatieve gevolgen voor de handel door de energie-intensiteit en discriminerende normen. Deze kunnen belemmeringen vormen voor het handelsverkeer.

Uitdagingen:

- Het ontbreken van een bruikbare werkdefinitie voor groene economie, wat het instellen van duidelijk omschreven doelstellingen belemmert (UNEP: groene economie resulteert in een verbeterde menselijke economie).

⁴⁴ Nationaal Rapport Rio+20, een statusrapport over Duurzame Ontwikkeling in Suriname 2002-2011, dec 2012, pag. 6

- het niet aantonen hoe aan beginselen van Rio zal worden voldaan. UNEP heeft geen enkele link met duurzame ontwikkeling of verduidelijkt niet hoe het concept moet worden gekoppeld aan de uitroeiing van de armoede.
- Groene economie kan worden uitgelegd als het koppelen van economie aan milieu-uitdaging en het leggen van verbanden tussen nieuwe termen: koolstofarme economie, duurzame productie en consumptie. Groene economie kan ook vormen van duurzame ontwikkeling bespreken onder een andere naam.
- Groene economie moet besproken worden in het kader van de financiering, capaciteitsopbouw en technologieoverdracht.⁴⁵

Het regionale uitkomstrapport is gebruikt door de VN en de SIDS-lidstaten om te begrijpen wat elke regio wilden. Tijdens de onderhandelingen voor Rio+20, hebben de delegaties van de SIDS verwezen naar hun positie om ervoor te zorgen dat in hun behoeften werd voorzien. Het rapport heeft geholpen om hun onderhandelingen te begeleiden.

Rol van Suriname binnen de SIDS

De SIDS vormen een intergouvernementele organisatie.⁴⁶ De landen met dezelfde kwetsbaarheid zijn lid van deze organisatie. Suriname was op Rio+20 aanwezig als lid van de SIDS-groep, maar de belangen van Suriname werden behartigd door de CARICOM. Omdat de CARICOM de SIDS-lijn volgt. CARICOM heeft duidelijk aangegeven op Rio+20 dat de groene economie niet de enige methode is om duurzame ontwikkeling te bestendigen. Er is vanuit deze groep gepleit voor versterking van capaciteit van landen om Agenda 21 en BPoA te kunnen implementeren. Landen hebben ook aangegeven dat ze bereid zijn naar het concept van groene economie te kijken. Er is gevraagd om ruimte om de eigen ontwikkelingsrichting aan te geven en eventueel een keuze te maken voor wel of geen groene economie.

Suriname heeft een voorname rol binnen de SIDS als REDD+⁴⁷. In Washington is op donderdag 21 maart het Suriname's *Readiness Preparation Proposal* (R-PP-2013) voor REDD+ goedgekeurd door de lidlanden van de *Participants Committee* van de *Forest Carbon*

⁴⁵ Caribbean Regional Preparation Meeting for RIO+20, 20 June 2011, Georgetown, Guyana, Report of the Meeting

⁴⁶ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/klimaatsverandering-zeespiegelstijging.aspx#>

⁴⁷ REDD staat voor Reducing Emissions from Deforestation and forest Degradation, oftewel het verminderen van uitstoot van CO₂ door ontbossing en bosdegradatie. De + staat voor de financiële tegemoetkoming die bosrijke landen kunnen krijgen voor het behoud van hun bossen.

Partnership Facility (FCPF)⁴⁸. De goedkeuring viel samen met Wereld Bossendag. Het voorbereidingsplan is goedgekeurd onder voorbehoud van 7 punten, welke aangepast moet worden. Er is 3,8 miljoen US dollar gereserveerd voor Suriname. De verwachting is dat ons land in 2013 over het geld kan beschikken. Suriname heeft in Washington Suriname's voorbereidingsvoorstel op REDD+ succesvol verdedigd.⁴⁹ Suriname ziet het REDD+-project vooral als een instrument voor planning van duurzame ontwikkeling, met als belangrijkste inzet de bossen. Met de goedkeuring van de R-PP start een nieuw voorbereidingstraject welke Suriname klaar moet maken om te kunnen participeren in het toekomstig REDD+ mechanisme. Suriname wordt hiermee één van de 47 bosrijke ontwikkelingslanden wereldwijd die kan gaan participeren. De verwachting is dat dit REDD+ mechanisme in 2020 in zal gaan, en dat het een belangrijk deel zal uitmaken van de mondiale reactie op klimaatverandering. De 3,8 miljoen US dollar is geen beloning voor duurzaam bosbeheer, maar een ondersteuning voor het formuleren en gereedmaken voor eventuele participatie in REDD+. Belangrijk is dat Suriname een internationale bekendheid geeft over haar lange termijn visie op duurzame ontwikkeling en de rol van de bossen daarbij, zowel voor de economische alsook voor de sociale ontwikkeling van haar land.⁵⁰

Veel klimaatactiviteiten voor Suriname vinden plaats in SIDS verband, zoals de BPOA. Binnen de klimaatonderhandelingen speelt deze groep een belangrijke rol vanwege hun kwetsbaarheid. Voor Suriname geldt dat het een laaggelegen kustvlakte heeft waar meer dan 70% van de economische activiteiten plaatsvinden, waardoor het extra kwetsbaar is. Als SIDS groep maken deze eilanden en landen zich sterk binnen de klimaatonderhandelingen om aan de ene kant extra druk uit te oefenen op de vervuilers (ANNEX 1 landen). In SIDS verband heeft Suriname momenteel 5 klimaatprojecten lopen. Onder andere trainingen aan verschillende sectoren over het doen van kwetsbaarheidstudies, hoe klimaatmodellen te maken en risicoanalyses te doen (interview Drs. Mariska Riedewald MSc., onder directeur Directoraat Milieu).

⁴⁸ Deze zijn lidlanden van de Participants Committee, bestaande uit de donorlanden Australië, Canada, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Italië, Japan, Nederland, Noorwegen, Spanje, Zwitserland, Engeland, USA, Europese Commissie, en de momenteel 14 REDD-landen.

⁴⁹ De Ware Tijd: Wereldbank keurt voorbereiding REDD+ Suriname goed d.d. 22 maart 2013

⁵⁰ <http://www.dbsuriname.com/dbsuriname/index.php/suriname-readiness-preparation-proposal-goedgekeurd-door-lidlanden-fcpf/>

Hoofdstuk 3: Duurzame ontwikkeling, groene economie en de resultaten van Rio+20

Dit hoofdstuk beschrijft de duurzame ontwikkeling en groene economie binnen de SIDS-landen. Ook de resultaten van Rio+20 vanuit het oogpunt van de SIDS, inclusief een analyse van de haalbaarheid aan de hand van de resultaten.

3.1 Duurzame ontwikkeling van de SIDS

De SIDS hebben de neiging om met soortgelijke beperkingen geconfronteerd te worden in hun duurzame ontwikkelingsinspanningen, kleine binnenlandse markten en zware afhankelijkheid van enkele externe markten; hoge kosten voor energie, infrastructuur, transport, communicatie en onderhoud; lange afstanden tot exportmarkten; weinig veerkracht bij natuurrampen; groeiende bevolking, een hoge fluctuatie van de economische groei; beperkte mogelijkheden voor de particuliere sector en een verhoudingsgewijs grote afhankelijkheid van hun economieën van hun publieke sector en kwetsbare natuurlijke omgevingen.⁵¹

Voor de SIDS is duurzame ontwikkeling niet nieuw. Nog voor de *Earth Summit* in 1992 en de internationale acceptatie van het concept duurzame ontwikkeling werd in vele kleine staten al serieus gekeken naar hun ontwikkelingsmogelijkheden (Janet R. Strachan, Constance Vigilance, 2008, p.6).

De gestelde definitie van duurzame ontwikkeling is een uitdaging voor de SIDS. Terwijl er verschillende termen gebruikt worden om duurzame ontwikkeling te beschrijven, is in het Brundtland rapport van 1972 duurzame ontwikkeling gedefinieerd als: ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden, zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien, in gevaar te brengen. Deze ruime definitie van duurzaamheid roept enkele interessante vragen op: hoe samenlevingen de gelijke ontwikkelingsmogelijkheden kunnen leveren voor zowel de huidige als de toekomstige generaties en welke vorm en richting die ontwikkeling moet nemen als het gaat om duurzaam te zijn?

⁵¹ <http://www.unohrls.org/en/sids/43>

Duurzame ontwikkeling vereist in grote lijnen dat het welzijn van de huidige generatie niet toeneemt ten koste van dat van de toekomstige generaties en het welzijn van de samenleving niet afneemt na verloop van tijd. De volgende generatie kan alleen genieten van evenveel welzijn als de huidige, indien zij dezelfde 'capaciteitsvoorraad' heeft waarover nu beschikt wordt.

Voor duurzame ontwikkeling is het zogenaamd aandelenkapitaal belangrijk. Het aandelenkapitaal kan worden beschouwd als omvattende drie soorten kapitaal :

- natuurlijk kapitaal zoals bossen, water, lucht, bodem en biodiversiteit (gewoonlijk aangeduid als milieu-middelen);
- menselijk kapitaal (human resources, kennis en vaardigheden),
- en door de mens gemaakt kapitaal (vervaardigd kapitaal en goederen, machines, infrastructuur en gebouwen).

Duurzaamheid vereist dat een land op zijn minst een constante voorraad van het totale kapitaal moet bezitten, die over een lange tijdsperiode beschikbaar is. Beslissingen moeten worden genomen binnen de aanvaardbare grenzen van vervanging door natuurlijke, menselijke en door de mens gemaakte kapitaal. Het proces van onderhandeling en besluitvorming, risico's en onzekerheden waarmee de SIDS geconfronteerd zijn, is een overheids kwestie die effectieve mogelijkheden vereist van bestuur, wetenschap en technologie(Janet R. Strachan, Constance Vigilance, 2008, p. 1-2).

De reden waarom volledig geïntegreerde duurzame ontwikkeling vooral belangrijk is voor de kleine eilandstaten in ontwikkeling is dat de SIDS een beperkte landmassa hebben, hetgeen aanleiding is voor:

- ❖ versterkte ontwikkelingsdruk op natuurlijke ecosystemen bij economische activiteiten;
- ❖ de toenemende behoefte aan huisvesting, water en brandstof.

Zaken zoals ondeskundige landbouwpraktijken, kleine schaal economieën, beperkingen in politieke, bestuurlijke en technische capaciteiten vormen de basis van vele obstakels voor duurzame ontwikkeling. De SIDS hebben een geïntegreerde aanpak nodig om bestuurlijke en

financiële beperkingen te verhelpen. Ze worden ook gekenmerkt door een open economie waarin de internationale handel meer invloed heeft dan in grotere staten en ze zijn vaker afhankelijk van een beperkt aantal externe markten en beperkte grondstoffen. De afgelegen ligging leidt tot hogere kosten voor energie, vervoer en communicatie. Veelal vormen de Oceaan- en kustgebieden de basis voor de inkomsten noodzakelijk voor welzijn en ontwikkeling van kleine ontwikkelingslanden. Kustgebieden zijn meestal laaggelegen en dicht bevolkt, waardoor de SIDS bijzonder kwetsbaar zijn voor een stijgende zeespiegel, klimaatverandering en klimaatvariabiliteit.

3.2 De groene economie als een belangrijk onderdeel van duurzame ontwikkeling

Het concept groene economie is niet nieuw. Het wordt sterk beïnvloed door een aantal recente wereldwijde initiatieven met betrekking tot duurzaam welzijn en het aanpakken van de bedreigingen van klimaatverandering.

Groene economie wordt gedefinieerd als: een economie die leidt tot meer welzijn en sociale gelijkheid en aanzienlijk minder milieurisico's en ecologische schade (Reddy, Maharaj Vijay & Wilkes, Keith, 2013, p.13).

De onderkenning hiervan heeft ertoe geleid dat het conventionele model van economische vooruitgang fundamenteel moet worden herzien: werken in de marge van een economisch systeem dat inefficiënt gebruik van natuurlijk kapitaal en natuurlijke hulpbronnen stimuleert, volstaat niet als het erom gaat verandering teweeg te brengen. Wat nodig is, is een economie die garant staat voor groei en ontwikkeling; maar die tegelijkertijd het menselijk welbevinden verbetert; in fatsoenlijke banen voorziet; ongelijkheid terugdringt; armoede bestrijdt en het natuurlijk kapitaal, waarvan we allemaal afhankelijk zijn, behoudt. Een dergelijke economie, een groene economie, voorziet in een effectieve manier om duurzame ontwikkeling te bevorderen, armoede uit te bannen, nieuwe uitdagingen aan te gaan en bestaande hiaten in de uitvoering te dichten.⁵²

De overgang naar een groene economie vereist het behoud van en investeringen in de belangrijke natuurlijke hulpbronnen. Dit is van essentieel belang voor elke economie, maar geldt

⁵² Europese commissie, Brussel, 2011, Mededeling van de commissie aan het Europees parlement, de Raad, het Europees economisch en sociaal comité en het comité van de regio's, Rio+20: naar een groene economie en betere governance, p 5-6.

in het bijzonder voor ontwikkelingslanden, die de gelegenheid hebben om hun economieën te doen groeien door te bouwen op het duurzame beheer van hun natuurlijk kapitaal. Hiervoor moeten de juiste regelgevingskaders worden vastgesteld, krachtige incentives worden gecreëerd voor markten en innovatie, financiële middelen worden benut en ondernemerschap en een bredere betrokkenheid van de particuliere sector worden bevorderd.

In een groene economie kunnen veel uitdagingen worden getransformeerd tot economische kansen, waarbij niet alleen negatieve milieutrends worden omgebogen maar ook wordt gestuurd op toekomstige groei en nieuwe banen. Volgens simulaties kan investering van \$ 1.3 triljoen in de groene economie (gelijk aan 2% van het mondiale bbp of een tiende van de wereldwijde investeringen), langzamer hand leiden tot groei voor 1-2 jaar als hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen worden aangevuld, maar het zal resulteren in een snellere groei na 5-10 jaar. De groene economie kan op de lange termijn meer groei leveren dan op korte termijn. Risico's op klimaatverandering, waterschaarste, verlies van ecosysteemdiensten, kunnen verminderen, terwijl werkgelegenheid verhoogt (groene beleggingen zijn over het algemeen meer werkgelegenheid intensief) en hebben directe voordelen in termen van armoedebestrijding (met name door verbetering van landbouwproductiviteit van de plattelands- en kleine boeren).⁵³

De groene economie biedt mogelijkheden voor alle landen, ongeacht hun ontwikkelingsniveau en de structuur van hun economie. Investeringen in een groene economie kunnen in veel gevallen leiden tot kortetermijnoplossingen die aan beide zijden voordelen bieden.

Tegelijkertijd begint de ontwikkeling van een groene economie niet bij nul. Er bestaan al een aantal strategieën waarop landen kunnen voortbouwen, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatverandering, biodiversiteit, duurzame consumptie en productie, onderzoek en innovatie. Al deze strategieën kunnen een groene economie helpen realiseren. Toekomstige nationale en internationale strategieën voor een groene economie moeten voortborduren op de bestaande strategieën en die uitbreiden.⁵⁴

⁵³ The Transition to a Green Economy: Benefits, Challenges and Risks from a Sustainable Development Perspective Report by a Panel of Experts*

⁵⁴ Europese commissie, Brussel, 2011, Mededeling van de commissie aan het Europees parlement, de Raad, het Europees economisch en sociaal comite en het comite van de regio's, Rio+20: naar een groene economie en betere governance, p 5-6.

In de aanloop naar Rio is uitgebreid gesproken over de reikwijdte van groene economie, waarbij de context van duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding in relatie tot groene economie centraal stond. Over de definitie van groene economie, bestaat er nog geen eensluidende internationaal gedeelde definitie. Van belang is dat elk land op basis van de definitie instaat moet zijn om invulling hieraan te geven, met inachtmeling van de eigen omstandigheden, gericht op economische groei en ontwikkeling, verbeterd menselijk welzijn en sociale rechtvaardigheid, terwijl de milieurisico's en de ecologische schade afnemen. Vergroening van de economie is geen doel op zich, maar een middel om verduurzaming te realiseren. Zoals onder andere UNEP aangeeft, is het daarbij nodig om per thema of sector veranderingen te realiseren om de wereld duurzaam te beheren en armoede te bestrijden. Vergroening van de economie is een proces, waarbij prijsbepaling van milieuschadelijke effecten en het afbouwen van niet-duurzame subsidies belangrijke instrumenten zijn.⁵⁵

3.3 Het resultaat van Rio+20 met betrekking tot de SIDS

Het resultaat van de Rio+20 staat beschreven in het slotdocument dat op 22 juni 2012 met consensus is aangenomen, *The Future We Want*. De toekomst begint met de beslissingen die we vandaag nemen. De onderhandelingen over het slotdocument waren hoofdzakelijk gefocust op de twee hoofdthema's: groene economie en het institutionele raamwerk voor duurzame ontwikkeling. Het was niet de bedoeling verdragen met doelen en indicatoren af te sluiten, maar om aandacht te schenken aan duurzame ontwikkeling en groene economie. Voor het eerst is groene economie erkend als hoofddoelstelling. Het bedrijfsleven is erkend als een essentiële partner in de verduurzaming.

De conferentie heeft naast een slotdocument veel concrete initiatieven opgeleverd, opgenomen in een register met vrijwillige financiële toezeggingen. In totaal werd door bedrijven en overheden 513 miljard dollar aan financiële toezeggingen geregistreerd die moeten worden aangewend voor een creativer duurzame toekomst. Totaal zijn 692 toezeggingen geregistreerd voor projecten die het gebruik van fossiele brandstoffen verminderen, hernieuwbare energie stimuleren, schoon water conserveren en armoede bestrijden, waarvan meer dan 200 afkomstig van het bedrijfsleven.

⁵⁵ de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Binnenhof 4 2513 AA DEN HAAG, VN Conferentie Rio+20 over Duurzame Ontwikkeling, pag 3

Volgens president Dilma Rousseff van Brazilië, die ook als president fungeerde tijdens de Rio+20 conferentie is de uitkomst van de conferentie een compromis met de breedst mogelijke consensus. Brazilië moet zijn steentje bijdragen en Rousseff zegt 6 miljoen dollar toe voor UNEP en 10 miljoen dollar voor het bestrijden van de effecten van klimaatverandering in Afrika en de SIDS.

De private sector, wetenschappers en ngo's wisselden van gedachten over visies, strategieën en aanpak om groene groei en duurzame ontwikkeling te realiseren. Opgeroepen werd tot mondiaal beleid om de transformatie naar een groene economie op te voeren.

Abdelkader Bensalah, president van Algerije, voerde het woord namens de G77 en China. Hij stelde dat de noodzaak om duurzame groei te realiseren nu groter is dan ooit. De groene economie moet diverse belangrijke uitgangspunten meenemen zoals het principe van nationale soevereiniteit, het opheffen van handelsbarrières, technologieoverdracht en het verstrekken van voldoende steun aan ontwikkelingslanden. *“The global financial crisis could not be used as an excuse to delay implementation of commitments”*.

Hoewel op enkele thema's inderdaad besluiten zijn genomen, bleek het vaststellen en goedkeuren van een geïntegreerd en daadkrachtig actieplan voor de vergroening van de mondiale economie voor de Rio+20 top onhaalbaar. Het concept van de groene economie is van meet af aan controversieel geweest bij de ontwikkelingslanden, verenigd in de G77 plus China. Zij vreesden dat de Groene Economie zou leiden tot 'groen protectionisme'. Enkele westerse landen wilden geen concrete afspraken over vergroening van de economie overeenkomen, omdat dit mede het westerse consumptiepatroon.

“The speeches are over. Now the work begins”, stelde Secretaris-Generaal Ban Ki-moon van de VN tijdens de slotceremonie. Alleen al het feit dat ruim 100 regeringsleiders en staatshoofden afreisden naar Rio de Janeiro toont aan dat duurzame ontwikkeling een onderwerp is dat de wereld bezighoudt. Rio+20 was een centrum van dialoog en discussie over politieke, sociale, technologische en commerciële ideeën rond duurzaamheid. Hoewel de onderhandelingen moeizaam waren, is duidelijk geworden dat het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven wereldwijd de omslag naar duurzaamheid reeds ingezet heeft. Verandering is in belangrijke mate ook de resultante van sterkere instituties, betere publieksinformatie, het

uitwisselen van informatie en *best practices*, en events die aandacht vragen voor een ander toekomstperspectief. Daarin is deze top goed geslaagd.⁵⁶

Resultaten voor de SIDS groene economie in het kader van duurzame ontwikkeling

Uitgaande van de agenda van de SIDS, kan gesteld worden dat:

- 1) Er is erkend dat elk land geconfronteerd wordt met specifieke uitdagingen om duurzame ontwikkeling te bereiken. Maar de bijzondere uitdagingen worden benadrukt voor de meest kwetsbare landen, de SIDS.
- 2) Er is aangedrongen op de Rio+20 op de identificatie en integratie van strategieën in 2014 om de ontwikkelingslanden verder te helpen. Dit vooral voor de SIDS om de ontwikkeling van hun nationale capaciteit te behouden en duurzaam te beheren. Verder ook voor het realiseren van de voordelen van een duurzame visserij met inbegrip van de verbeterde markttoegang voor visproducten uit ontwikkelingslanden.
- 3) Ook is herbevestigd dat de SIDS een speciaal geval blijven voor duurzame ontwikkeling in het licht van hun unieke en bijzondere kwetsbaarheid, met inbegrip van hun kleine omvang, afgelegenheid, minder bronnen en exportbasis, en blootstelling aan mondiale milieu-uitdagingen en externe economische schokken, met inbegrip van een groot scala aan effecten van klimaatverandering en mogelijk meer frequente en intensieve natuurrampen.
- 4) Verder is aandacht besteed aan de uitkomst van de vijfjaarlijkse beoordeling van de MSI en is geconcludeerd dat de SIDS minder vooruitgang hebben geboekt dan de meeste andere groeperingen. Er is zelfs regressie in economische termen, in het bijzonder op het gebied van armoedebestrijding en aanhouding van de schuldpositie.
- 5) Stijging van de zeespiegel en andere nadelige gevolgen van klimaatverandering vormen nog steeds een aanzienlijk risico voor kleine eilandstaten in ontwikkeling en hun inspanningen om duurzame ontwikkeling te bereiken. Voor velen vergroten de ernstigste bedreigingen hun zorgen over hun overleving en ook voor een aantal het verlies van hun grondgebied.

⁵⁶ UN Conference for Sustainable Development (Rio+20), Rio de Janeiro, 20-22 juni 2012, Samenvatting, pag. 1-13

6) Verder blijft de bezorgdheid dat, terwijl de SIDS zijn gevorderd op het gebied van telen van landbouwgewassen, gezondheid, onderwijs en milieu, hun algemene vooruitgang de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling ongelijkmatig is.

7) Eveneens heeft de herbevestiging plaatsgevonden van de toezegging om dringende en concrete maatregelen te nemen voor de kwetsbaarheid van de SIDS, onder meer door de blijvende uitvoering van het BPoA en de MSI aan te pakken. Gepleit wordt ook voor versterking en steun van de VN voor de SIDS, dit vanwege de huidige en opkomende uitdagingen voor het bereiken van duurzame ontwikkeling. En zodat zij ook ondersteund kunnen worden in de uitvoering van het BPoA en de MSI.

8) Voortbouwend op het BPoA en de MSI is gevraagd om in 2014, de derde internationale conferentie over de SIDS bijeen te roepen. Deze conferentie is van belang voor het erkennen van de essentie van gecoördineerde, evenwichtige en geïntegreerde acties om de duurzame ontwikkelingsuitdagingen voor de SIDS aan te pakken. Hierbij zal de Algemene Vergadering uitnodigd worden voor hun zeventenzestigste sessie, om de modaliteiten van de conferentie vast te stellen.

9) Ook zijn de belangrijke prestaties erkend van de *Global Environment Facility (GEF)*⁵⁷ die in de afgelopen 20 jaar milieuprojecten heeft faciliteerd. Er wordt gehoopt op de verdere verbetering en stimulering van de GEF om de nodige maatregelen te treffen binnen zijn mandaat. En om middelen beter toegankelijk te maken die een land nodig heeft voor het voldoen aan de nationale uitvoeringen van zijn internationale milieuverplichtingen. De VN lidstaten ondersteunen een verdere vereenvoudiging van de procedures en de bijstand aan de ontwikkelingslanden, in het bijzonder in het bijstaan van de minst ontwikkelde landen, Afrika en de SIDS bij de toegang tot middelen van GEF, en een betere coördinatie met de andere instrumenten en programma's gericht op ecologisch duurzame ontwikkeling.

⁵⁷ De GEF is de grootste openbare financier van projecten om het milieu wereldwijd te verbeteren. Deze zelfstandig opererende financiële organisatie, voorziet subsidies voor projecten met betrekking tot biodiversiteit, klimaatverandering, internationale wateren, aantasting van de bodem, de ozonlaag, en persistente organische verontreinigende stoffen.

Conclusie

De klimaatproblematiek wordt algemeen gezien als één van de belangrijke mondiale vraagstukken voor de komende decennia. Zeker voor ontwikkelingslanden staat er veel op het spel. Enerzijds zijn zij historisch gezien het minst verantwoordelijk voor het probleem, maar zullen ze volgens alle wetenschappelijke prognoses wel de zwaarste gevolgen dragen.⁵⁸

Het gedane onderzoek levert de volgende conclusies:

1. Teneinde de doelen van de SIDS te bereiken, moeten de SIDS-landen aanspraak maken op genoeg financiën om zich te kunnen beschermen tegen de bedreigingen van klimaatverandering.
2. In de praktijk vormt de SIDS een eenheid binnen de klimaatonderhandelingen. Hierbij hebben zij een belangrijke rol, maar de verdeeldheid van de de SIDS-landen valt in nadeel van de SIDS.
3. De SIDS hebben zich minder in SIDS verband geprofileerd op Rio+20, maar meer in regionaal verband: de *Caribbean Community* (CARICOM), het *Pacific Islands Forum* (PIF) en de *Pacific Small Island Developing States* (P-SIDS). De AIMS beschikt niet over een soortgelijk regionaal samenwerkingsverband, zoals de CARICOM en de *Pacific Islands Forum*. Daarom sprak de AIMS niet als een entiteit tijdens Rio+20.
4. Er was wel een woordvoerder namens de SIDS aanwezig. Dat is de huidige voorzitter van AOSIS, Ambassadeur Marlene Moses van Nauru uit de regio van de Stille Zuidzee, en dat land sprak namens de SIDS tijdens Rio+20. Aangezien de AIMS niet als entiteit bij de Rio+20 aanwezig was, werden deze landen vertegenwoordigd als SIDS via Nauru, de voorzitter van AOSIS.
5. De belangen van de Caribische SIDS gingen direct via CARICOM. Wel is het zo dat er in die CARICOM meetings steeds gesproken wordt over “wij als SIDS landen”. De CARICOM landen volgen de SIDS-lijn (dit is omdat de kwetsbaarheid van deze landen in SIDS verband wordt

⁵⁸ Equity and Sustainable Development in a post-2012 Climate Regime: Interests and Concerns of Developing Countries October 2006

erkend binnen de internationale duurzame ontwikkelings meetings). Dus als CARICOM-landen hebben de SIDS-landen zich wel geprofileerd. Van de andere twee regio's van de SIDS was niet veel te merken op de conferentie.

6. Geconcludeerd wordt dat er zowel nationaal als internationaal gebrek is aan goede samenwerking tussen de verschillende actoren die betrokken zijn bij de Rio+20 conferentie. Aan de hand van de verschillende interviews die ik heb afgenomen van deskundigen op het vlak van duurzame ontwikkeling is het mij opgevallen dat er geen goede samenwerking bestaat tussen de verschillende nationale actoren onderling. Dit komt mede doordat het overheidsbeleid veel te wensen over laat. De internationale politiek speelt hierin een belangrijke rol.
7. Het slotdocument van Rio+20 geeft een prachtige wereldwijde visie voor de toekomst, maar er staan helaas nog weinig afspraken in voor de SIDS. Opmerkelijk is dat er constant aangegeven wordt, "*we affirm*", "*we commit*", "*we need*", maar nergens wordt aangegeven "*we will*". Het is tijd voor actie. Er was van te voren al aangegeven dat er geen overeenkomsten of verdragen gesloten zouden worden op deze conferentie. De SIDS hebben tijdens hun regionale bijeenkomsten tal van zaken in hun slotdocument opgesomd waarvan zij hoopten dat er meteen actie zou komen gezien hun situatie en dat is uitgebleven.
8. Geconcludeerd wordt dat zolang er geen harde committeringen zijn gedaan door met name de rijke landen (die de grootste vervuilers zijn en tot nog toe hebben bewezen zich niet te kunnen binden om die 0.7 % van hun BNP af te staan in de vorm van ontwikkelingssamenwerking) er niet gesproken kan worden van een succes. Uit de evaluatie blijkt dat de afgelopen jaren armoede en broeikasgasemissies (klimaatverandering) toegenomen zijn. Het is duidelijk dat er wat moet veranderen aan onze leefstijl en dat daarvoor er committeringen nodig zijn (wat betreft financiën, technologie, capaciteitsversterking).
9. Wat Rio+20 opgeleverd heeft, zijn procedurele zaken zoals commissies die specifieke issues moeten gaan bekijken. Er is met andere woorden een diplomatieke consensus bereikt.

Analyse van de haalbaarheid van de uitkomsten van de SIDS

1. De uitkomsten met betrekking tot de SIDS zijn wel haalbaar, maar de SIDS moeten eerst nagaan welke ontwikkelingsrichting zij op willen gaan.
2. Er is geen internationale instantie die erop toeziet dat de gemaakte beloftes nagekomen worden. Hiervoor moeten de SIDS zelf in actie komen. In actie komen, niet alleen door hun misnoegen over de situatie en resultaten te uiten, maar door zelf initiatieven te nemen. Met andere woorden de SIDS moeten zelf beleid uitstippelen. Verschillen in belang is ook bij de SIDS opmerkelijk.
3. Eén van de uitkomsten van de Rio+20 was een overeenkomst om een VN-conferentie speciaal voor de SIDS die in 2014 zal plaats vinden. Dit zal een belangrijke aangelegenheid zijn voor de SIDS om hun standpunten naar voren te brengen en dringende acties af te dwingen.
4. Vijf jaar na Rio+20, volgt in 2017 een tussentijdse evaluatie van de conferentie en na tien jaar in 2022 volgt Rio+30.

Aanbevelingen ter versterking van de resultaten van de SIDS:

1. Voor het behalen van duurzame ontwikkeling met als middel de groene economie is het van belang dat de landen bepalen welke ontwikkelingsrichting zij op willen gaan, en op basis daarvan een plan opzetten. Indien er een strategie voor beleid moet worden geformuleerd, zal er een basis moeten worden vastgesteld en daarvoor moet er onderzoek gedaan worden.
2. Voor de samenwerking tussen de verschillende actoren (nationaal) die betrokken zijn bij de Rio+20 conferentie, wil ik aanbevelen om bij het thema van klimaatverandering eigen belangen opzij te zetten en een gezamenlijke missie te voeren. De missie moet op zodanig gevoerd worden dat de gehele mensheid er profijt van heeft en niet alleen een deel van de wereld of een bepaald groep die in een bevoorrechte positie zit.
3. Er moet meer regionale samenwerking komen ten aanzien van de SIDS. Het is hoog tijd om te beginnen met de voorbereidingen voor de komende bijeenkomst in 2014, die speciaal bedoeld is om aandacht te schenken aan de problemen van de SIDS en voor het ontwikkelen van strategieën om de problemen te minimaliseren. Hierbij wil ik aanbevelen om de SIDS in plaats van in regionaal verband, in SIDS verband bij elkaar te brengen. Zodat zij zich zo goed mogelijk kunnen bereiden op de agendapunten van deze conferentie. Voor de Rio+20 conferentie waren er afzonderlijk regionale meetings gehouden (het Caraïbisch gebied, de Stille Zuidzee regio en de regio van de Atlantische Oceaan, de Indische Oceaan, de Middellandse Zee en de Zuid-Chinese Zee (AIMS).
4. Een onafhankelijk internationale organisatie zou in leven geroepen kunnen worden die erop toeziet dat de committeringen die gemaakt zijn daadwerkelijk nageleefd worden door alle landen.

Bronvermelding:

Boeken:

- ❖ Fonseca, Gustavo, *From Rio to Rio: A 20- year journey to green the world's economies*, Global Environment Facility, 1818 H Street NW, Washington DC 20433, 2012.
- ❖ Luis Gomez-Echeverri, *Climate Change and Development*, A Collaborative Project of the UNDP Regional Bureau for Latin American and the Caribbean and the Yale School of Forestry & Environmental Studies, 2000.
- ❖ Owen, Lewis A. & Pickering, Kevin T., *An Introduction to Global Environmental Issues, Second edition*, Routledge, Earth Summit Rio de Janeiro, 1997.
- ❖ Reddy, Maharaj Vijay & Wilkes, Keith, *Tourism, Climate Change and Sustainability*, Routledge, 2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4RN, 2013.
- ❖ Strachan, Janet R. & Vigilance, Constance, *Sustainable Development in Small Island Developing States: Issues and Challenges*, Commonwealth Secretariat, Marlborough House, Pall Mall, London SW1Y 5HX, United Kingdom, 2008.
- ❖ Baylis J., Smith S., Owens P., *The Globalization of the World Politics, An introduction to international relations, 4th edition*, Oxford University Press Inc., New York, 2008.

Rapporten / verslagen:

- ❖ *Agenda 21, Section II, Chapter 17, Section G, Sustainable development of small islands.*
- ❖ *Caribbean Regional Research Diagnostic: Climate Change and Development Research Capacities and Regional Priorities in the Caribbean*, January 2012.
- ❖ *Europese commissie, Mededeling van de commissie aan het Europees parlement, de Raad, het Europees economisch en sociaal comite en het comite van de regio's, Rio+20: naar een groene economie en betere governance*, Brussel, 2011.
- ❖ *Living Planet Report 2012, Special Edition, On the road to RIO+20.*
- ❖ *Milieugerelateerde verdragen, geratificeerd door Suriname, NIMOS*, 2012.
- ❖ *Nationaal Rapport Rio+20, Een statusrapport over Duurzame Ontwikkeling in Suriname 2002-2011*, Ria Jharap, Paramaribo 2012.
- ❖ *Outcome of the Conference, The future we want*, 19 juni 2012
- ❖ *Protecting Coastal and Marine Environments from Land-based Activities: A guide for national action*, United Nations Environment Programme (UNEP), Rapport 2006, Annex

3, Sustainable development of small island developing states: from Barbados 1994 to Mauritius 2005

- ❖ *SIDS-FOCUSED Green Economy: An Analysis of Challenges and Opportunities, United Nations Environment Programme, UN DESA and FAO, 2012.*
- ❖ Summit on Climate Change, Power Green Growth, Protect the Planet, United Nations Headquarters, New York, UN Department of Public Information, 2009
- ❖ *UN Conference for Sustainable Development (Rio+20), Rio de Janeiro, 20-22 juni 2012, Samenvatting*
- ❖ Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Binnenhof, DEN HAAG, *VN Conferentie Rio+20 over Duurzame Ontwikkeling*
- ❖ *Wereldbeeld, Tijdschrift voor de Verenigde Naties, Jaargang 35, nr. 157, 2011/1, Vereniging voor de Verenigde Naties, Afdelingskantoor : Leuven 1, P-910467 - v.u.: F. Maes, Verantwoordelijke uitgever: Prof. Dr. Maes, Frank, Voorzitter Vakgroep Internationaal publiekrecht, Universiteit Gent Universiteitsstraat 6, 9000 Gent.*
- ❖ *WWF Living Planet Report 2012.*

Interviews:

- ❖ dhr. Cedric Nelom MSc., Waarnemend Directeur NIMOS
- ❖ Drs. Mariska Riedewald MSc.,Onder Directeur Regelgeving Directoraat Milieu

Krantenartikelen:

- ❖ Dagblad Suriname: Rio+20 conferentie biedt zichtbare resultaten d.d. 21 juni 2012
- ❖ Dagblad Suriname: Surinaamse delegatie vertrokken naar Rio+20 d.d. 11 juni 2012
- ❖ De ware tijd: Ferme uitspraken in 'Heads of States' toespraak, Ngo's krijgen ervan langs d.d. 22 juli 2012
- ❖ De Ware Tijd: Wereldbank keurt voorbereiding REDD+ Suriname goed d.d. 22 maart 2013
- ❖ Times of Suriname: Surinaamse delegatie redelijk tevreden over Rio+20, "we zijn toch nog ver uit elkaar", d.d. 28 juni 2012
- ❖ Times of Suriname: Voorbereidingen Rio+20 in volle gang d.d. 11 juni 2012

Websites:

- ❖ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie.aspx>
Geraadpleegd op 18 september 2012
- ❖ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/klimaatsverandering-zeespiegelstijging.aspx#>
Geraadpleegd op 18 september 2012
- ❖ <http://www.sidsnet.org/about-sids/unced>
Geraadpleegd op 25 november 2012
- ❖ <http://www.sidsnet.org/news/new-aosis-chair-shares-her-view-rio20>
Geraadpleegd op 29 september 2012
- ❖ <http://www.sidsnet.org/regions/18/Caribbean>
Geraadpleegd op 16 augustus 2012
- ❖ <http://www.sidsnet.org/regions/20/Pacific>
Geraadpleegd op 16 augustus 2012
- ❖ <http://www.sidsnet.org/regions/31/AIMS%20%28Atlantic%2C%20Indian%20Ocean%20and%20South%20China%20Sea%29>
Geraadpleegd op 3 oktober 2012
- ❖ <http://www.thisdaylive.com/articles/rio-20-time-to-honour-sustainability-commitments/119360/>
Geraadpleegd op 3 oktober 2012
- ❖ <http://www.sidsnet.org/about-sids/bpoa5>
Geraadpleegd op 16 november 2012
- ❖ http://www.un.org/esa/dsd/dsd_aofw_sids/sids_milemajomeetbpoa5.shtml
Geraadpleegd op 16 november 2012
- ❖ <http://www.un.org/en/development/desa/news/sustainable/additional-measures-sids.html>
Geraadpleegd op 10 april 2013
- ❖ <http://www.uncsd2012.org/about.html>
Geraadpleegd op 28 juli 2012
- ❖ <http://www.unohrlls.org/en/sids/43>
Geraadpleegd op 28 juli 2012
- ❖ <http://www.unohrlls.org/en/sids/200/>
Geraadpleegd op 28 juli 2012

- ❖ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/algemene-informatie-rioplus20.aspx>
Geraadpleegd op 18 januari 2013
- ❖ <http://www.gov.sr/sr/uitgelicht/rioplus20-un-conferentie/uitkomsten-rioplus20.aspx>
Geraadpleegd op 18 januari 2013
- ❖ <http://www.thisdaylive.com/articles/rio-20-time-to-honour-sustainability-commitments/119360/>
Geraadpleegd op 20 januari 2013
- ❖ http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_population
Geraadpleegd op 9 juli 2013

Bijlagen:

Landen van de regio's die tot de SIDS behoren (inclusief het huidige bevolkingscijfer):

AIMS Regio:

Kaapverdië (491,875), Comoren (724,300), Guinee-Bissau (1,704,000), Malediven (317,280), Mauritius (1,257,900), São Tomé en Príncipe (187,356), de Seychellen(90,945), Singapore(5,240,000)⁵⁹

Caribische Regio:

Antigua en Barbuda (86,295), Bahama's (351,461), Barbados (274,200), Belize (312,971), Cuba (11,163,934), Dominica (71,293), Dominicaanse Republiek (9,445,281), Grenada (103,328), Guyana (784,894), Haïti (10,413,211), Jamaica (2,709,300), Saint Kitts en Nevis (54,000), Saint Lucia (166,526), Saint Vincent en de Grenadines (109,000), Suriname (534,189), Trinidad en Tobago (1,328,019)⁶⁰

Regio van de Stille Zuidzee:

Fiji (858,038), Kiribati (104,573), Marshalleilanden (55,548), Federale Staten van Micronesië (101,823), Nauru (9,945), Niue (1,613), Palau (20,770), Papoea Nieuw-Guinea (7,059,653), Samoa(187,820), de Salomonseilanden (561,000), Oost-Timor (1,066,409), Tonga (103,036), Tuvalu (11,264), Vanuatu(258,213)^{61&62}

⁵⁹<http://www.sidsnet.org/regions/31/AIMS%20%28Atlantic%2C%20Indian%20Ocean%20and%20South%20China%20Sea%29>

⁶⁰<http://www.sidsnet.org/regions/18/Caribbean>

⁶¹<http://www.sidsnet.org/regions/20/Pacific>

⁶²http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_population

Vragenlijst:

Vragenlijst die gebruikt is bij het afnemen van de interviews. De informatie afkomstig uit deze gesprekken zijn verwerkt in de volgende delen van deze scriptie:

1.3.1 De agenda van Suriname voor vertrek naar de Rio+20 conferentie

1.3.3 Visie en conclusie van Suriname over de resultaten van de Rio+20 conferentie

1.3.4 Activiteiten in Suriname gerelateerd aan Rio+20

2.3.1 Suriname als land in de klimaatonderhandelingen

2.3.2 Suriname en duurzame ontwikkeling

- Wat is de rol geweest van duurzame ontwikkeling binnen de Rio+20? Zijn er duidelijkere en sterkere aanzetten daartoe gegeven? Door wie en hoe?
- Wat is het standpunt van Suriname hierbij en hun argumenten?
- Wat was de agenda van Suriname geweest voor vertrek naar de Rio+20 conferentie?
- Welke rol speelt Suriname binnen de Small Island Developing States? Spelen wij een rol van betekenis?
- Wat is de zienswijze ten aanzien van duurzame ontwikkeling en groene economie binnen de SIDS?
- Hebben wij als Suriname ergens duidelijk aangegeven wat wij willen bereiken binnen en met de SIDS?
- Wat is de uiteindelijke conclusie van Suriname over de resultaten van de conferentie?
- Wat zijn de onderwerpen die onderzocht moeten worden in Suriname, waarop beleid ontbreekt en gemaakt moet worden, om te voldoen aan de internationaal vastgestelde normen om aanspraak te maken op fondsen die beschikbaar gesteld zijn voor landen om duurzame ontwikkeling te bereiken?
- Waar zullen de investeringen moeten plaatsvinden en in welke orde van grootte zullen ze zijn?
- Suriname als land in de klimaatsonderhandelingen: Tot een aantal verdragen is Suriname toegetreden. Wat zijn onze doelstellingen en zijn die verder uitgewerkt? Waar willen we heen?

Tabel 1:

De belangrijke mijlpalen van de afgelopen 20 jaar bereikt op internationale klimaatconferenties zijn:

Internationale Klimaatconferenties

Mijlpalen

1992: *Earth Summit*

Was een stimulans voor de wereldwijde samenwerking.

1993: *The Convention on Biological Diversity (CBD)*

De CBD is een internationaal juridisch bindend verdrag. Het verdrag heeft 3 hoofddoelen :

1. behoud van de biologische diversiteit (of biodiversiteit);
2. duurzaam gebruik van de componenten, en
3. eerlijke en billijke verdeling van de voordelen die voortvloeien uit natuurlijke hulpbronnen.

Met andere woorden, het doel is het ontwikkelen van nationale strategieën voor het behoud en het duurzame gebruik van de biologische diversiteit. Het wordt vaak gezien als het belangrijkste document met betrekking tot duurzame ontwikkeling.

Dit raamwerk is toegezegd om "ernstige klimaatverandering" te voorkomen. Het doel hierbij is geweest "stabiliseren van de uitstoot van gasconcentraties in de atmosfeer op een laag niveau om gevaarlijke antropogene te voorkomen."

1994: *The UN Framework Convention on Climate Change (UNFCCC)*

Het Kyoto-protocol heeft wettelijk bindende doelstellingen ingesteld voor de geïndustrialiseerde landen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen tot gemiddeld vijf procent onder het niveau van 1990 in de periode 2008-2012.

1997: *Kyoto Protocol* overeengekomen bij het UNFCCC

2000: *Millennium Development Goals (MDG's)* is overeengekomen

De MDG's zijn opgericht in 2000 en zijn acht internationale ontwikkelingsdoelstellingen die officieel werden na de Millenniumtop van de Verenigde Naties, na de goedkeuring van de Millenniumverklaring van de VN. Alle 193 VN-lidstaten en ten minste 23 internationale

organisaties hebben afgesproken om deze doelen te bereiken tegen het jaar 2015.

De doelstellingen zijn:

1. Uitbanning van extreme armoede en honger,
2. Toegang tot basisonderwijs voor iedereen,
3. Bevordering van gendergelijkheid en *empowerment* van vrouwen,
4. Vermindering van kindersterfte,
5. Verbetering van de gezondheid van moeders,
6. Bestrijding van hiv/aids, malaria en andere ziekten,
7. Zorgen voor een duurzaam milieu, en
8. Ontwikkeling van een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling.

Het Kopenhagen akkoord is overeengekomen 17 jaar na de belofte van Rio om "ernstige klimaatverandering" te voorkomen. Het doel is geweest om te voorkomen dat de gemiddelde temperatuur een stijging van meer dan twee graden boven het pre-industriële niveau vertoont.

2009: Het Kopenhagen akkoord

2012: Rio+20 Conferentie

63

Tabel 2:

Tot december 2012 was Suriname toegetreden tot de volgende milieugerelateerde verdragen:

	Verdrag	inwerkingtreding	Ratificatie Suriname
Lucht	Het verdrag van Wenen ter Bescherming van de Ozonlaag	22 september 1988	14 oktober 1997

⁶³ Living Planet Report 2012, SPECIAL EDITION , On the road to RIO+20, pag 5

	Montreal protocol betreffende stoffen die de Ozonlaag afbreken	1 januari 1989	14 oktober 1997
Klimaatverdrag	Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering(UNFCCC)	21 maart 1994	14 oktober 1997
	Kyoto protocol: het Kyoto protocol bij UNFCCC	16 februari 2005	24 december 2006
Zee/water	het Dumpingverdrag. Het verdrag van London inzake de Voorkoming van Verontreiniging van de Zee ten gevolge van het Storten van Afval en Andere Stoffen	30 augustus 1975	21 oktober 1980
	Protocol van 1996 bij het Dumpingverdrag van London inzake de Voorkoming van Verontreiniging van de Zee ten gevolge van het Storten van Afval en Andere Stoffen	24 maart 2006	10 juli 2006
	UNCLOS: verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee	16 november 1994	9 juli 1998.
	Het interventieverdrag: verdrag inzake Interventie op Volle Zee bij ongevallen door olieverontreiniging veroorzaakt	6 mei 1975	14 november 1976
Verontreining. Marine Polution (MARPOL) verdrag	Internationaal verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen	2 oktober 1983	4 februari 1989
	Verdrag van Rotterdam: het verdrag van Rotterdam inzake de Voorafgaande Goedkeuringsprocedure voor Bepaalde Gevaarlijke Chemicalien en pesticiden in de Internationale Handel	24 februari 2004	30 mei 2000

	Verdrag van Bazel betreffende de Controle op Grensoverschrijdende Verplaatsing van Gevaarlijk Afval en hun Verwijdering	5 mei 1992	19 december 2011
	Het verdrag van Stockholm inzake Persistente Organische Verontreinigers	17 mei 2004	20 september 2011
Flora & Fauna	Verdrag betreffende de bescherming van 's Werelds Culturele en Natuurlijke Erfgoed	17 december 1975	23 oktober 1997
	Ramsar verdrag, overeenkomst van Ramsar inzake Watergebieden van Internationale Betekenis, in het bijzonder als verblijfplaats voor Watervogels	21 december 1975	22 november 1985
	Walvisserverdrag. Internationale Conventie voor de regulering van de walvisserij	10 november 1948	15 juli 2004
	Internationale Overeenkomst inzake Tropische Hout	1 januari 1997	24 augustus 1998
	Het Internationale Plantenbeschermingsverdrag	4 april 1991	7 april 1977
	Biodiversiteitsverdrag: het verdrag inzake Biologische Diversiteit	29 december 1993	12 januari 1996
	Bioveiligheidsprotocol inzake Bioveiligheid bij het Verdrag inzake Diversiteit	11 september 2003	25 juni 2008
	Overeenkomst inzake de Internationale Handel in Bedreigde in het Wild Levende Dier- en Plantensoorten	1 juli 1975	15 februari 1981

	Verdrag betreffende Natuurbescherming en Wild bescherming op het Westelijk Halfrond.	1 mei 1942	30 april 1985
	Verdrag betreffende Samenwerking tussen Amazone landen	2 augustus 1980	30 april 1985
Bodem:	Verdrag van de VN, ter bestrijding van Woestijnvorming in de landen die te kampen hebben met Ernstige Droogte en/of Woestijnvorming, in het bijzonder in Africa	26 december 1996	1 juni 2000
Wapens:	verdrag betreffende de uitbanning van kernwapens in de atmosfeer, in de ruimte en onder water	10 oktober 1963	9 april 1963
	Het verdrag inzake de Uitbanning van alle Proeven met Kernwapens	26 augustus 2004	7 februari 2006
	Het verdrag van Tlatelolco tot verbod van kernwapens in Latijns-America en het Caribisch gebied	25 april 1969	10 juni 1977
	Het verdrag inzake het verbod op het ontwikkelen, Producteren en de Opslag van Bacteriologische en Toxische wapens en hun Vernietiging	26 maart 1975	januari 1993
	Verdrag betreffende het Verbod op de Ontwikkeling, Productie, Opslag en gebruik van chemische wapens en de vernietiging daarvan	28 april 1997	29 april 1997
	Het verdrag betreffende het voorkomen van Verspreiding van kernwapens	5 maart 1970	30 juni 1976

Mensenrechten: internationaal verdrag betreffende Economische, sociale en culturele rechten	3 januari 1976	28 december 1976
Gezondheid: verdrag betreffende het gebruik van loodwitverf	31 augustus 1931	15 juni 1976

64

Tabel 4 en 5 gehaald uit de *Global Climate Risk Index 2012* gegeven een overzicht van de nadelige gevolgen van klimaatverandering voor de meeste landen in de wereld. *Climate Change Risk Index* van 1991-2010 en de *Climate Change Risk Index* van 2010.

⁶⁴ Milieugerelateerde verdragen, geratificeerd door Suriname, NIMOS, 2012.

Annexes

CRI = Climate Risk Index; GDP = gross domestic product; PPP = purchasing power parity

Table 4: Climate Risk Index for 1991-2010

(Avg. = average figure for the 20-year period)

Rank CRI	Country	Overall CRI sco- re	Death toll		Deaths per 100,000 inhabitants		Losses in milli- on US\$ PPP		Losses per GDP in %	
			Avg.	Rank	Avg.	Rank	Avg.	Rank	Avg.	Rank
140	Albania	120.83	1.95	130	0.06	117	12.50	127	0.07	117
94	Algeria	90.50	71.05	39	0.23	68	47.88	88	0.03	140
120	Angola	109.33	21.45	68	0.15	83	11.67	128	0.01	147
	Antigua and Barbuda	47.17	1.00	141	1.39	15	39.41	94	3.43	9
99	Argentina	92.50	26.85	67	0.07	112	357.05	36	0.09	114
145	Armenia	123.50	0.40	154	0.01	159	19.39	117	0.17	76
44	Australia	54.50	45.70	50	0.23	68	1523.43	15	0.25	63
53	Austria	59.83	30.40	64	0.38	50	385.91	33	0.16	81
135	Azerbaijan	117.83	2.10	128	0.03	143	56.89	85	0.10	104
139	Bahrain	119.83	2.90	120	0.42	46	0.79	167	0.00	170
1	Bangladesh	8.17	7,814.35	1	5.51	3	2091.32	8	1.56	17
180	Barbados	144.17	0.05	167	0.02	154	3.09	156	0.07	117
150	Belarus	127.67	4.20	110	0.04	133	26.53	110	0.03	140
73	Belgium	77.00	85.70	33	0.83	24	49.47	87	0.02	147
29	Belize	44.67	2.40	124	0.93	23	57.52	84	3.63	7
147	Benin	126.33	3.80	113	0.05	124	4.83	151	0.06	123
82	Bhutan	82.17	2.30	125	0.39	49	4.85	150	0.26	60
34	Bolivia	48.83	36.00	57	0.42	46	127.81	62	0.43	41
	Bosnia and Herzegovina	111.67	0.35	156	0.01	159	65.64	80	0.27	58
118	Botswana	108.00	1.50	136	0.09	100	17.90	118	0.11	97
98	Brazil	91.17	121.05	24	0.07	112	566.64	31	0.04	134
	Brunei Darussalam	160.33	0.10	166	0.03	143	0.32	170	0.00	170
93	Bulgaria	90.33	5.05	102	0.06	117	183.14	54	0.17	76
103	Burkina Faso	95.33	5.55	101	0.05	124	31.58	103	0.26	60
91	Burundi	89.00	6.75	93	0.10	97	7.62	141	0.31	53
37	Cambodia	50.33	38.30	56	0.31	60	113.13	64	0.77	31
152	Cameroon	134.67	6.20	96	0.04	133	4.35	152	0.01	147
110	Canada	100.67	11.80	80	0.04	133	672.85	24	0.07	117
129	Cape Verde	115.83	0.15	162	0.03	143	3.80	153	0.37	47
	Central African Republic	152.50	0.90	142	0.02	154	0.30	171	0.01	147
112	Chad	101.00	4.85	104	0.06	117	20.02	116	0.17	76
101	Chile	93.83	15.55	72	0.10	97	121.85	63	0.07	117
21	China	39.83	2,079.70	5	0.16	81	28600.88	2	0.64	35
47	Colombia	55.17	99.65	27	0.25	66	504.00	28	0.21	72
179	Comoros	171.17	0.00	172	0.00	168	0.00	179	0.00	170
69	Costa Rica	71.17	9.80	82	0.23	68	72.61	77	0.24	66
158	Cote d'Ivoire	140.50	4.40	108	0.03	143	3.16	155	0.01	147
64	Croatia	67.00	34.75	59	0.78	26	62.03	83	0.10	104
61	Cuba	65.17	6.95	92	0.06	117	2301.23	5	0.80	30
104	Cyprus	95.67	3.60	114	0.51	38	9.15	138	0.06	123
	Czech Republic	73.50	8.00	87	0.08	104	577.53	30	0.27	58
154	Democratic Republic of Congo	136.50	14.35	74	0.03	143	1.01	165	0.01	147

Rank CRI	Country	Overall CRI score	Death toll		Deaths per 100,000 inhabitants		Losses in milli- on US\$ PPP		Losses per GDP in %	
			Avg.	Rank	Avg.	Rank	Avg.	Rank	Avg.	Rank
178	Democratic Republic of Timor-Leste	166.67	0.10	166	0.01	159	0.07	178	0.00	170
133	Denmark	117.00	0.80	147	0.01	159	191.85	51	0.12	93
41	Djibouti	53.00	8.75	85	1.31	18	9.98	133	0.73	32
57	Dominica	61.00	0.25	159	0.35	54	38.37	95	5.98	2
7	Dominican Republic	30.50	211.55	20	2.51	7	181.49	55	0.37	47
24	Ecuador	42.00	63.25	41	0.49	39	282.96	39	0.37	47
125	Egypt	112.50	42.30	52	0.07	112	30.00	105	0.01	147
23	El Salvador	40.33	32.00	62	0.58	32	205.74	50	0.66	33
179	Equatorial Guinea	171.17	0.00	172	0.00	168	0.00	179	0.00	170
123	Eritrea	110.33	0.15	162	0.00	168	28.08	106	0.84	29
148	Estonia	127.17	0.40	154	0.03	143	20.41	115	0.10	104
100	Ethiopia	93.00	91.25	29	0.14	87	26.76	109	0.06	123
37	Fiji	50.33	6.00	98	0.74	28	32.86	102	1.11	23
167	Finland	153.50	0.15	162	0.00	168	11.38	129	0.01	147
102	Former Yugoslav Republic of Macedonia	94.50	0.85	145	0.04	133	74.49	76	0.45	40
26	France	42.67	965.45	8	1.62	13	1616.78	14	0.10	104
178	Gabon	171.00	0.00	172	0.00	168	0.04	178	0.00	170
114	Georgia	102.67	3.55	115	0.04	133	34.49	99	0.23	68
32	Germany	48.50	475.15	12	0.58	32	2185.51	7	0.10	104
127	Ghana	113.83	16.40	71	0.09	100	10.25	132	0.03	140
88	Greece	83.67	13.45	76	0.12	94	259.15	44	0.11	97
15	Grenada	37.00	2.00	129	1.98	10	86.85	71	8.84	1
12	Guatemala	33.33	85.35	34	0.76	27	273.95	40	0.57	36
163	Guinea	150.00	1.85	132	0.02	154	0.87	166	0.01	147
131	Guinea-Bissau	116.67	0.10	166	0.01	159	7.53	142	0.55	37
97	Guyana	92.33	0.30	157	0.04	133	41.70	91	1.16	20
5	Haiti	21.17	340.65	16	3.95	5	154.57	57	1.12	22
3	Honduras	11.67	327.75	17	5.05	4	662.27	25	2.93	10
179	Hong Kong SAR	171.17	0.00	172	0.00	168	0.00	179	0.00	170
63	Hungary	66.50	33.95	60	0.33	56	206.35	49	0.14	89
119	Iceland	108.50	1.80	133	0.63	30	1.06	164	0.01	147
20	India	38.33	3,198.80	3	0.31	60	6233.37	3	0.32	52
47	Indonesia	55.17	288.40	18	0.14	87	1619.11	13	0.25	63
165	Iraq	151.33	0.90	142	0.00	168	9.66	136	0.01	147
143	Ireland	122.17	1.90	131	0.05	124	53.95	86	0.04	134
14	Islamic Republic of Afghanistan	36.83	351.60	15	1.32	17	70.37	78	0.37	47
40	Islamic Republic of Iran	50.67	86.75	32	0.13	91	2327.91	4	0.41	43
113	Israel	101.50	5.00	103	0.08	104	107.41	66	0.08	116
25	Italy	42.17	1,005.55	7	1.74	11	1522.85	16	0.10	104
56	Jamaica	60.83	4.65	105	0.18	75	176.49	56	0.89	27
95	Japan	90.67	67.10	40	0.05	124	1939.29	10	0.06	123
151	Jordan	129.83	2.55	123	0.05	124	7.65	140	0.04	134
128	Kazakhstan	114.67	12.45	78	0.08	104	27.08	108	0.02	147
74	Kenya	77.17	49.20	48	0.16	81	66.86	79	0.15	87
117	Kiribati	106.83	0.00	172	0.00	168	16.87	121	3.86	6
9	Korea, DPR	30.83	74.85	38	0.33	56	1171.75	19	3.61	8

Rank CRI	Country	Overall CRI score	Death toll		Deaths per 100,000 inhabitants		Losses in milli- on US\$ PPP		Losses per GDP in %	
			Avg.	Rank	Avg.	Rank	Avg.	Rank	Avg.	Rank
57	Korea, Re- public	61.00	89.95	30	0.19	72	1233.75	18	0.15	87
189	Kuwait	154.50	0.85	145	0.04	133	0.07	178	0.00	170
70	Kyrgyz Re- public	73.50	19.05	70	0.38	50	16.33	123	0.19	74
78	Lao People's Democratic Republic	79.17	3.45	117	0.06	117	77.27	74	0.95	25
79	Latvia	81.50	4.00	111	0.17	78	62.24	82	0.22	70
141	Lebanon	121.00	2.30	125	0.07	112	17.77	119	0.05	129
115	Lesotho	105.17	0.25	159	0.01	159	24.79	112	1.14	21
105	Liberia	157.00	0.30	157	0.01	159	0.19	173	0.01	147
172	Libya	158.00	0.00	172	0.00	168	6.57	146	0.01	147
133	Lithuania	117.00	2.60	122	0.08	104	21.83	114	0.05	129
105	Luxembourg	95.83	6.50	95	1.47	14	2.83	158	0.01	147
28	Madagascar	43.83	80.70	36	0.49	39	75.10	75	0.55	37
60	Malawi	62.50	29.80	65	0.24	67	34.93	98	0.46	39
87	Malaysia	85.00	41.95	54	0.18	75	149.20	60	0.08	123
158	Maldives	138.33	0.00	172	0.00	168	2.20	160	0.16	81
137	Mali	118.83	3.05	119	0.03	143	12.94	126	0.13	91
170	Malta	155.50	0.00	172	0.00	168	2.92	157	0.04	134
92	Mauritania	90.17	3.95	112	0.15	83	10.64	131	0.24	66
109	Mauritius	99.67	0.55	151	0.05	124	35.74	97	0.33	51
49	Mexico	58.17	138.20	23	0.14	87	2243.51	6	0.20	73
45	Moldova	54.67	6.60	94	0.17	78	185.29	52	2.15	13
11	Mongolia	32.83	12.90	77	0.53	36	309.59	38	4.59	5
88	Morocco	85.17	27.30	66	0.10	97	112.33	65	0.12	93
19	Mozambique	38.17	87.25	31	0.49	39	95.97	68	0.92	26
2	Myanmar	10.50	7,130.20	2	14.06	1	658.69	27	1.68	16
79	Namibia	81.50	8.00	87	0.44	43	10.96	130	0.12	93
17	Nepal	37.17	273.35	19	1.12	20	81.61	72	0.38	46
72	Netherlands	74.33	84.60	35	0.53	36	152.88	59	0.03	140
78	New Zealand	80.17	3.55	115	0.09	100	224.07	46	0.26	60
4	Nicaragua	18.00	159.65	21	2.83	6	212.13	47	1.90	14
89	Niger	86.33	7.05	91	0.06	117	27.82	107	0.41	43
136	Nigeria	118.50	45.20	51	0.04	133	34.38	100	0.01	147
152	Norway	134.67	1.20	139	0.03	143	45.51	89	0.02	147
37	Oman	50.33	6.20	96	0.26	63	483.82	32	0.98	24
8	Pakistan	30.67	558.75	11	0.40	48	1833.92	11	0.66	33
110	Panama	100.67	9.60	83	0.32	59	9.74	135	0.04	134
45	Papua New Guinea	54.67	33.95	60	0.65	29	30.86	104	0.31	53
97	Paraguay	92.33	5.95	99	0.11	96	33.98	101	0.16	81
62	Peru	86.33	93.75	28	0.37	52	154.10	58	0.10	104
10	Philippines	31.83	801.40	9	1.03	22	659.79	26	0.30	56
65	Poland	67.83	46.30	49	0.12	94	911.10	22	0.19	74
22	Portugal	40.17	142.65	22	1.39	15	334.88	37	0.17	76
179	Qatar	171.17	0.00	172	0.00	168	0.00	179	0.00	170
142	Republic of Congo	121.17	7.95	89	0.26	63	0.29	172	0.00	170
59	Republic of Yemen	62.33	52.60	47	0.29	62	102.20	67	0.23	68
30	Romania	46.33	58.55	45	0.26	63	941.17	21	0.41	43
18	Russia	37.50	2,931.10	4	2.01	9	1963.94	9	0.11	97
115	Rwanda	105.17	7.10	90	0.09	100	6.41	147	0.11	97
51	Samoa	58.67	0.65	148	0.37	52	40.35	92	5.41	4
179	Sao Tome and Principe	171.17	0.00	172	0.00	168	0.00	179	0.00	170
122	Saudi Arabia	110.00	14.40	73	0.07	112	94.49	69	0.02	147

Rank	CRI	Country	Overall CRI score	Death toll		Deaths per 100,000 inhabitants		Losses in million US\$ PPP		Losses per GDP in %	
				Avg.	Rank	Avg.	Rank	Avg.	Rank	Avg.	Rank
154		Senegal	136.50	3.45	117	0.03	143	6.11	148	0.04	134
131		Serbia, Montenegro, Kosovo	116.67	0.45	153	0.01	159	264.89	43	0.12	93
173		Seychelles	159.50	0.00	172	0.00	168	0.35	169	0.03	140
130		Sierra Leone	116.33	8.05	86	0.18	75	0.60	168	0.02	147
177		Singapore	166.83	0.10	166	0.00	168	2.43	159	0.00	170
108		Slovak Republic	98.83	4.50	107	0.08	104	90.19	70	0.10	104
68		Slovenia	70.83	12.05	79	0.60	31	43.00	90	0.11	97
52		Solomon Islands	59.50	10.75	81	2.50	8	3.43	154	0.31	53
83		South Africa	82.67	60.80	43	0.14	87	242.20	45	0.07	117
27		Spain	43.67	706.35	10	1.70	12	990.96	20	0.10	104
77		Sri Lanka	79.50	34.95	58	0.19	72	63.49	81	0.11	97
50		St. Kitts and Nevis	58.50	0.20	161	0.43	44	35.87	96	5.66	3
41		St. Lucia	53.00	1.70	135	1.10	21	25.43	111	1.88	15
67		St. Vincent and the Grenadines	69.67	0.60	149	0.56	35	7.19	143	0.87	28
85		Sudan	83.50	42.30	52	0.13	91	81.26	73	0.11	97
174		Suriname	160.33	0.15	162	0.03	143	0.16	174	0.00	170
121		Swaziland	109.50	0.90	142	0.08	104	6.63	145	0.16	81
149		Sweden	127.33	1.35	137	0.02	154	131.58	61	0.05	129
32		Switzerland	48.50	59.35	44	0.82	25	381.53	35	0.16	81
161		Syrian Arab Republic	145.00	1.75	134	0.01	159	15.64	124	0.02	147
43		Taiwan Province of China	53.33	77.40	37	0.35	54	812.36	23	0.17	76
13		Tajikistan	35.00	31.15	63	0.48	42	273.72	41	2.88	11
126		Tanzania	113.50	20.10	69	0.06	117	16.95	120	0.05	129
55		Thailand	60.17	116.65	26	0.19	72	589.19	29	0.16	81
36		The Bahamas	49.67	1.30	138	0.43	44	210.47	48	2.78	12
83		The Gambia	82.67	4.30	109	0.33	56	5.03	149	0.25	63
157		Togo	139.33	2.20	127	0.04	133	1.15	163	0.03	140
54		Tonga	60.00	1.15	140	1.15	19	6.67	144	1.18	19
159		Trinidad and Tobago	142.00	0.60	149	0.05	124	2.18	161	0.01	147
168		Tunisia	153.67	2.80	121	0.03	143	0.09	175	0.00	170
106		Turkey	97.83	53.45	46	0.08	104	184.43	53	0.03	140
164		Turkmenistan	150.83	0.00	172	0.00	168	7.98	139	0.05	129
107		Uganda	98.67	38.50	55	0.15	83	13.17	125	0.06	123
75		Ukraine	79.00	61.45	42	0.13	91	267.19	42	0.10	104
162		United Arab Emirates	146.00	0.50	152	0.02	154	16.49	122	0.01	147
66		United Kingdom	68.67	119.00	25	0.20	71	1435.87	17	0.09	114
34		United States	48.83	424.50	14	0.15	83	31053.91	1	0.30	56
90		Uruguay	88.50	5.70	100	0.17	78	40.32	93	0.13	91
148		Uzbekistan	125.67	13.50	75	0.05	124	9.46	137	0.02	147
138		Vanuatu	119.33	0.10	166	0.05	124	1.67	162	0.22	70
15		Venezuela	37.00	1,518.20	6	6.22	2	382.18	34	0.14	89
6		Vietnam	21.50	445.35	13	0.57	34	1808.63	12	1.19	18
144		Zambia	123.17	4.65	105	0.04	133	9.83	134	0.07	117
79		Zimbabwe	81.50	9.25	84	0.08	104	22.35	113	0.42	42

Table 5: Climate Risk Index 2010

Rank CRI 2010	Country	Overall CRI score	Death toll		Deaths per 100,000 inhabitants		Losses in million US\$ (PPP)		Losses in million USD per unit GDP (in %)	
			Total	Rank	Total	Rank	Total	Rank	Total	Rank
105	Albania	85.00	0	113	0.00	112	10.05	71	0.04	51
117	Algeria	92.33	7	76	0.02	95	0.16	118	0.00	85
34	Angola	41.50	156	17	0.82	10	7.30	76	0.01	68
87	Antigua and Barbuda	76.33	0	113	0.00	112	6.86	77	0.40	22
78	Argentina	69.50	32	43	0.08	70	18.37	64	0.00	85
135	Armenia	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
21	Australia	31.50	27	45	0.12	58	5,863.41	8	0.66	13
105	Austria	85.00	3	90	0.04	86	6.81	78	0.00	85
68	Azerbaijan	63.83	3	90	0.03	89	100.49	39	0.11	38
135	Bahrain	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
58	Bangladesh	80.83	122	22	0.07	72	19.75	63	0.01	68
82	Barbados	71.50	0	113	0.00	112	30.66	52	0.49	20
131	Belarus	104.50	0	113	0.00	112	0.12	120	0.00	85
73	Belgium	65.83	5	81	0.05	81	135.46	36	0.03	58
74	Belize	67.50	0	113	0.00	112	36.33	50	1.36	9
14	Benin	26.50	53	33	0.55	19	63.66	46	0.46	21
135	Bhutan	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
18	Bolivia	28.00	33	41	0.32	33	278.63	27	0.58	17
85	Bosnia and Herzegovina	75.17	3	90	0.08	70	3.69	85	0.01	68
135	Botswana	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
23	Brazil	33.83	429	5	0.22	44	1,233.36	16	0.06	47
135	Brunei Darussalam	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
125	Bulgaria	99.00	0	113	0.00	112	3.19	87	0.00	85
79	Burkina Faso	69.67	16	63	0.11	64	1.82	91	0.01	68
135	Burundi	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
39	Cambodia	47.33	8	74	0.06	77	208.24	32	0.69	12
93	Cameroon	81.00	13	66	0.06	77	1.40	96	0.00	85
71	Canada	65.17	7	76	0.02	95	549.40	23	0.04	51
135	Cape Verde	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
97	Central African Republic	81.67	3	90	0.06	77	0.35	110	0.01	68
42	Chad	49.50	27	45	0.26	38	8.14	74	0.04	51
135	Chile	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
9	China	23.50	2889	2	0.22	44	33,394.75	1	0.33	25
3	Colombia	8.00	320	7	0.70	12	7,543.56	5	1.73	6
135	Comoros	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
40	Cook Islands	48.67	3	90	27.27	2	20.00	62	0.01	68
20	Costa Rica	30.00	24	53	0.52	20	143.41	35	0.28	26
111	Cote d'Ivoire	87.50	11	71	0.05	81	0.08	122	0.00	85
84	Croatia	74.50	0	113	0.00	112	103.80	38	0.13	36
135	Cyprus	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
44	Czech Republic	52.17	10	72	0.10	65	259.44	29	0.10	41
97	Democratic Republic of Congo	81.67	27	45	0.04	86	0.71	103	0.00	85
135	Democratic Republic of Timor-Leste	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	Denmark	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	Djibouti	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
63	Dominica	63.17	0	113	0.00	112	100.00	40	10.50	1
121	Dominican Republic	95.50	1	105	0.01	106	3.56	86	0.00	85

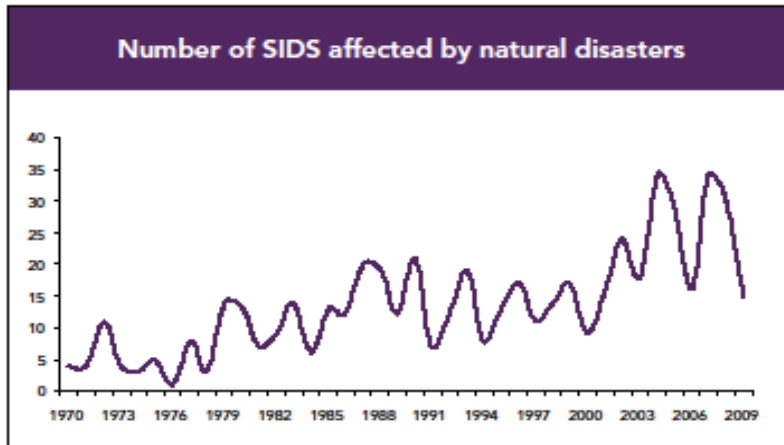
Rank CRI 2010	Country	Overall CRI score	Death toll		Deaths per 100,000 inhabitants		Losses in milli- on US\$ (PPP)		Losses in million USD per unit GDP (in %)	
			Total	Rank	Total	Rank	Total	Rank	Total	Rank
			112	Ecuador	87.67	4	83	0.03	89	1.44
63	Egypt	82.17	43	38	0.06	77	88.63	45	0.01	68
38	El Salvador	42.17	18	61	0.31	34	46.66	48	0.11	38
135	Equatorial Guinea	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	Eritrea	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	Estonia	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
108	Ethiopia	86.67	19	60	0.02	95	0.87	100	0.00	85
23	Fiji	33.83	3	90	0.34	32	97.49	41	2.44	4
92	Finland	80.33	0	113	0.00	112	78.48	43	0.04	51
135	Former Yugoslav Republic of Macedonia	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
28	France	35.17	75	29	0.12	58	4,782.52	8	0.22	31
128	Gabon	101.83	0	113	0.00	112	0.52	104	0.00	85
129	Georgia	102.67	0	113	0.00	112	0.39	109	0.00	85
46	Germany	53.17	28	44	0.03	89	2,351.57	11	0.08	43
33	Ghana	41.00	109	25	0.46	22	20.08	61	0.03	58
124	Greece	98.17	2	99	0.02	95	0.00	130	0.00	85
133	Grenada	105.50	0	113	0.00	112	0.02	126	0.00	85
2	Guatemala	6.33	229	12	1.59	4	1,989.65	12	2.80	3
102	Guinea	83.67	7	76	0.07	72	0.26	112	0.00	85
103	Guinea-Bissau	84.50	2	99	0.12	58	0.02	126	0.00	85
135	Guyana	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
28	Haiti	35.83	80	31	0.61	15	10.64	70	0.09	42
5	Honduras	14.67	139	19	1.73	3	219.79	31	0.65	16
135	Hong Kong SAR	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
69	Hungary	64.50	1	105	0.01	108	636.54	22	0.34	24
135	Iceland	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
31	India	39.50	1844	4	0.15	50	1,119.94	17	0.03	58
41	Indonesia	49.00	290	9	0.12	58	108.52	37	0.01	68
135	Iraq	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
134	Ireland	106.00	0	113	0.00	112	0.01	129	0.00	85
16	Islamic Republic of Afghanistan	26.83	401	6	1.33	5	22.44	59	0.06	43
123	Islamic Republic of Iran	97.00	8	74	0.01	106	0.02	126	0.00	85
12	Israel	24.83	45	37	0.61	15	517.91	24	0.24	29
110	Italy	87.33	13	66	0.02	95	1.30	98	0.00	85
22	Jamaica	32.67	13	66	0.48	21	88.99	42	0.37	23
90	Japan	77.67	21	55	0.02	95	32.90	51	0.00	85
135	Jordan	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
55	Kazakhstan	58.83	46	36	0.28	38	7.35	75	0.00	85
43	Kenya	49.67	93	26	0.23	41	14.53	66	0.02	62
135	Kiribati	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
100	Korea, Republic	83.17	10	72	0.02	95	14.45	67	0.00	85
132	Kuwait	105.33	0	113	0.00	112	0.05	125	0.00	85
130	Kyrgyz Republic	104.33	0	113	0.00	112	0.13	119	0.00	85
135	Lao People's Democratic Re- public	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	Latvia	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
103	Lebanon	84.50	1	105	0.03	89	3.04	88	0.01	68
91	Lesotho	79.83	4	83	0.16	48	0.00	130	0.00	85
118	Liberia	90.83	1	105	0.02	95	0.19	114	0.01	68
135	Libya	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
99	Lithuania	82.50	4	83	0.12	58	0.00	130	0.00	85
95	Luxembourg	81.33	0	113	0.00	112	23.18	57	0.06	47

Rank CRI 2010	Country	Overall CRI score	Death toll		Deaths per 100,000 inhabitants		Losses in milli- on US\$ (PPP)		Losses in million USD per unit GDP (in %)	
			Total	Rank	Total	Rank	Total	Rank	Total	Rank
			27	Madagascar	35.83	86	27	0.40	27	22.61
105	Malawi	86.50	0	113	0.00	112	4.78	80	0.04	51
122	Malaysia	96.67	4	83	0.01	106	0.18	115	0.00	85
135	Maldives	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
62	Mali	62.00	25	52	0.19	47	1.83	90	0.01	68
135	Malta	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
37	Mauritania	43.50	21	55	0.66	14	3.70	84	0.06	47
135	Mauritius	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
17	Mexico	27.67	157	16	0.14	54	8,181.53	4	0.52	19
48	Moldova	55.50	1	105	0.03	89	160.60	34	1.46	8
135	Mongolia	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
47	Morocco	54.33	43	40	0.14	54	27.01	54	0.02	62
59	Mozambique	61.00	33	41	0.15	50	2.76	89	0.01	68
77	Myanmar	68.83	123	21	0.20	46	0.00	130	0.00	85
68	Namibia	63.33	12	69	0.57	18	0.47	105	0.00	85
56	Nepal	58.83	122	22	0.43	25	0.27	111	0.00	85
115	Netherlands	90.33	1	105	0.01	106	24.42	55	0.00	85
83	New Zealand	74.00	1	105	0.02	95	50.75	47	0.04	51
35	Nicaragua	41.83	59	32	1.01	7	4.31	81	0.02	62
61	Niger	61.50	7	76	0.05	81	17.23	65	0.15	33
54	Nigeria	58.67	133	20	0.09	68	20.85	60	0.01	68
135	Norway	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
6	Oman	17.00	24	53	0.81	11	1313.63	15	1.73	6
1	Pakistan	3.50	1891	3	1.10	6	25,315.99	2	5.42	2
75	Panama	68.17	16	63	0.45	23	0.00	130	0.00	85
119	Papua New Guinea	94.83	2	99	0.03	89	0.08	122	0.00	85
101	Paraguay	83.50	6	80	0.09	68	0.18	115	0.00	85
11	Peru	24.33	171	15	0.58	17	363.20	25	0.13	36
14	Philippines	26.50	244	11	0.26	38	970.86	18	0.26	27
7	Poland	17.83	151	18	0.40	27	4,745.06	9	0.66	13
8	Portugal	19.67	47	35	0.44	24	1,749.45	13	0.71	11
135	Qatar	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	Republic of Congo	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
63	Republic of Yemen	62.17	61	30	0.25	40	1.73	93	0.00	85
23	Romania	33.83	26	51	0.12	56	1,676.05	14	0.66	13
4	Russia	11.00	56165	1	39.30	1	5,536.92	7	0.25	28
120	Rwanda	95.33	2	99	0.02	95	0.22	113	0.00	85
135	Samoa	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	Sao Tome and Principe	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
57	Saudi Arabia	59.17	27	45	0.10	65	70.88	44	0.01	68
135	Senegal	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
109	Serbia, Montenegro, Kosovo	87.00	4	83	0.05	81	0.40	107	0.00	85
135	Seychelles	106.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
81	Sierra Leone	71.17	16	63	0.27	37	0.12	120	0.00	85
112	Singapore	87.67	0	113	0.00	112	29.61	53	0.01	68
72	Slovak Republic	65.33	4	83	0.07	72	41.35	49	0.03	58
51	Slovenia	58.00	3	90	0.15	50	23.74	56	0.04	51
32	Solomon Islands	40.83	2	99	0.38	29	12.65	68	0.77	10
53	South Africa	58.17	115	24	0.23	41	8.20	73	0.00	85
60	Spain	61.17	21	55	0.05	81	342.51	26	0.02	62
49	Sri Lanka	58.67	76	28	0.37	30	4.26	82	0.00	85

Rank CRI 2010	Country	Overall CRI score	Death toll		Deaths per 100,000 inhabitants		Losses in milli- on US\$ (PPP)		Losses in million USD per unit GDP (in %)	
			Total	Rank	Total	Rank	Total	Rank	Total	Rank
			135	St. Kitts and Nevis	108.17	0	113	0.00	112	0.00
135	St. Lucia	108.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	St. Vincent and the Grenadines	108.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
78	Sudan	68.33	50	34	0.12	56	1.53	94	0.00	85
135	Suriname	108.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	Swaziland	108.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	Sweden	108.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
118	Switzerland	92.67	1	105	0.01	108	11.79	69	0.00	85
126	Syrian Arab Republic	99.67	0	113	0.00	112	1.82	91	0.00	85
44	Taiwan Province of China	52.17	17	62	0.07	72	661.89	21	0.08	43
10	Tajikistan	24.17	27	45	0.35	31	262.13	28	1.77	5
135	Tanzania	108.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
13	Thailand	25.17	261	10	0.41	26	799.19	19	0.14	35
49	The Bahamas	56.83	3	90	0.87	9	1.34	97	0.01	68
67	The Gambia	63.67	12	69	0.69	13	0.17	117	0.00	85
51	Togo	58.00	21	55	0.30	35	0.94	99	0.02	62
88	Tonga	76.00	0	113	0.00	112	4.15	83	0.55	18
127	Trinidad and Tobago	101.50	0	113	0.00	112	0.80	102	0.00	85
135	Tunisia	108.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
88	Turkey	76.50	27	45	0.04	86	8.36	72	0.00	85
135	Turkmenistan	108.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
29	Uganda	37.83	307	8	0.90	8	6.71	79	0.02	62
89	Ukraine	77.33	0	113	0.00	112	177.11	33	0.06	47
94	United Arab Emirates	81.17	5	81	0.10	65	0.45	106	0.00	85
70	United Kingdom	64.67	3	90	0.00	112	3856.43	10	0.18	32
30	United States	37.50	229	12	0.07	72	22,046.60	3	0.15	33
98	Uruguay	81.50	4	83	0.12	56	0.06	124	0.00	85
135	Uzbekistan	108.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
135	Vanuatu	108.17	0	113	0.00	112	0.00	130	0.00	85
38	Venezuela	43.33	43	38	0.15	50	240.39	30	0.07	46
19	Vietnam	29.00	203	14	0.23	41	667.24	20	0.24	29
80	Zambia	70.33	21	55	0.16	48	0.81	101	0.00	85
114	Zimbabwe	88.67	2	99	0.02	95	0.40	107	0.01	68

Grafiek 1 en 2 geven de kwetsbaarheid van de SIDS weer. De kwetsbaarheid van de SIDS worden door deze cijfers duidelijker naar voren gebracht.

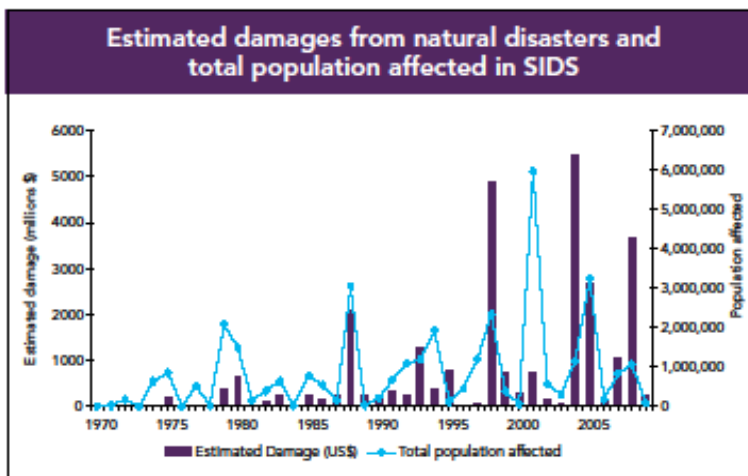
Grafiek 1: aantal SIDS-landen dat getroffen is door natuurrampen

Source: EMDAT: The OFDA/CRED International Disaster Database, 2010.

Note: Including extreme temperatures, earthquakes, storms, floods, volcanoes, mass movements and droughts.

Grafiek 2: geschatte schade als gevolg van natuurrampen en de totale getroffen bevolking in SIDS

Source: EMDAT: The OFDA/CRED International Disaster Database, 2010.

(Bron: Trends in Sustainable Development Small Island Developing States (SIDS) 2010, United Nations.)